

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών (4. Aṅguttara Nikāya)

08. Το βιβλίο των οκτώ (08. Aṭṭhakanipāṭapāḷi)

2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα (2. Dutiyapaṇṇāsakaṃ)

[AN 8.51-627, PTS 4.274-4348]

PaliVerse

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών

---

08. Το βιβλίο των οκτώ

2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα

1. Το κεφάλαιο για τη Γκοταμί

---

1. Η ομιλία για τη Γκοταμί

51. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, αν το γυναικείο φύλο μπορούσε να λάβει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα». «Αρκετά, Γκοταμί! Μη σου αρέσει η αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα».

Για δεύτερη φορά η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, αν το γυναικείο φύλο μπορούσε να λάβει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα». «Αρκετά, Γκοταμί! Μη σου αρέσει η αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα». Για τρίτη φορά η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, αν το γυναικείο φύλο μπορούσε να λάβει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα». «Αρκετά, Γκοταμί! Μη σου αρέσει η αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα».

Τότε η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί, σκεπτόμενη «ο Ευλογημένος δεν επιτρέπει την αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα», δυστυχισμένη, καταθλιμμένη, με δακρυσμένο πρόσωπο, κλαίγοντας, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά της και έφυγε.

Τότε ο Ευλογημένος, αφού διέμεινε στην Καπιλαβάττχου όσο επιθυμούσε, αναχώρησε για περιπλάνηση προς τη Βεσάλι. Περιπλανώμενος σταδιακά, έφτασε στη Βεσάλι. Εκεί ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί, αφού έκοψε τα μαλλιά της και ντύθηκε με ωχρίνα ρούχα, μαζί με πολλές γυναίκες Σάκκα αναχώρησε προς τη Βεσάλι. Σταδιακά πήγε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί, με πρησμένα πόδια, με σώμα καλυμμένο από σκόνη, δυστυχισμένη, καταθλιμμένη, με δακρυσμένο πρόσωπο, κλαίγοντας, στάθηκε στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας.

Ο σεβάσμιος Άναντα είδε τη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί με πρησμένα πόδια, με σώμα καλυμμένο από σκόνη, δυστυχισμένη, καταθλιμμένη, με δακρυσμένο πρόσωπο, κλαίγοντας, να στέκεται στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας. Αφού την είδε, είπε στη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί: «Γιατί άραγε εσύ, Γκοταμί, με πρησμένα πόδια, με σώμα καλυμμένο από σκόνη, δυστυχισμένη, καταθλιμμένη, με δακρυσμένο πρόσωπο, κλαίγοντας, στέκεσαι στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας;» «Διότι έτσι, σεβάσμιε Άναντα, ο Ευλογημένος δεν επιτρέπει την αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα». «Τότε λοιπόν εσύ, Γκοταμί, μείνε εδώ για λίγο, μέχρι να ζητήσω από τον Ευλογημένο την αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα».

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Αυτή, σεβάσμιε κύριε, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί με πρησμένα πόδια, με σώμα καλυμμένο από σκόνη, δυστυχισμένη, καταθλιμμένη, με δακρυσμένο πρόσωπο, κλαίγοντας, στέκεται στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας - 'ο Ευλογημένος δεν επιτρέπει την αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα'. Καλώς θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, αν το γυναικείο φύλο μπορούσε να λάβει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα». «Αρκετά, Άναντα! Μη σου αρέσει η αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα».

Για δεύτερη φορά... κ.λπ... Για τρίτη φορά ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, αν το γυναικείο φύλο μπορούσε να λάβει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα». «Αρκετά, Άναντα! Μη σου αρέσει η αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα».

Τότε στον σεβάσμιο Άναντα ήρθε αυτή η σκέψη: «Ο Ευλογημένος δεν επιτρέπει την αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα. Γιατί να μην ζητήσω από τον Ευλογημένο με κάποια άλλη μέθοδο την αναχώρηση του γυναικείου φύλου από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα». Τότε ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Είναι άραγε ικανό, σεβάσμιε κύριε, το γυναικείο φύλο, αφού αναχωρήσει από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα, να πραγματοποιήσει τον καρπό της εισόδου στο ρεύμα ή τον καρπό της άπαξ επιστροφής ή τον καρπό της μη-επιστροφής ή τον καρπό της Αξιότητας;» «Είναι ικανό, Άναντα, το γυναικείο φύλο, αφού αναχωρήσει από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα, να πραγματοποιήσει τον καρπό της εισόδου στο ρεύμα, τον καρπό της άπαξ επιστροφής, τον καρπό της μη-επιστροφής και τον καρπό της Αξιότητας». «Αν,

σεβάσμιε κύριε, το γυναικείο φύλο είναι ικανό, αφού αναχωρήσει από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα, να πραγματοποιήσει τον καρπό της εισόδου στο ρεύμα... κ.λπ... τον καρπό της Αξιότητας, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί, σεβάσμιε κύριε, έχει προσφέρει μεγάλη βοήθεια στον Ευλογημένο· είναι η θεία του, αυτή που τον μεγάλωσε, αυτή που τον έθρεψε, αυτή που του έδωσε γάλα· όταν η μητέρα του Ευλογημένου πέθανε, του έδωσε το στήθος της να θηλάσει. Καλώς θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, αν το γυναικείο φύλο μπορούσε να λάβει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα».

«Αν, Άναντα, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί δέχεται τους οκτώ κανόνες σεβασμού, ας είναι αυτή η πλήρης χειροτονία της -

«Μια μοναχή που έχει χειροτονηθεί πλήρως εδώ και εκατό χρόνια πρέπει να αποδίδει σεβασμό, να σηκώνεται σε ένδειξη σεβασμού, να χαιρετά με ενωμένες παλάμες και να εκτελεί τα πρέποντα καθήκοντα σε έναν μοναχό που χειροτονήθηκε εκείνη την ημέρα. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή.

«Μια μοναχή δεν πρέπει να περάσει την απόσυρση κατά την βροχερή εποχή σε κατοικία χωρίς μοναχούς. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή.

«Κάθε δεκαπενθήμερο μια μοναχή πρέπει να ζητά από την κοινότητα των μοναχών δύο πράγματα - την ερώτηση για την ημέρα τήρησης των κανόνων και την προσέλευση για νουθεσία. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή.

«Μια μοναχή που έχει ολοκληρώσει την απόσυρση κατά την βροχερή εποχή πρέπει να προσκαλέσει για νουθεσία ενώπιον αμφότερων των κοινοτήτων με τρεις τρόπους - με αυτό που είδε ή με αυτό που άκουσε ή με υποψία. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή.

«Μια μοναχή που έχει διαπράξει σοβαρό παράπτωμα πρέπει να υποβληθεί σε δεκαπενθήμερη μετάνοια ενώπιον αμφότερων των κοινοτήτων. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή.

«Μια μαθήτρια υπό εξάσκηση που έχει ολοκληρώσει την εξάσκηση στους έξι κανόνες για δύο χρόνια πρέπει να ζητήσει την πλήρη χειροτονία από αμφοτέρους τις κοινότητες. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή.

«Με κανέναν τρόπο μια μοναχή δεν πρέπει να υβρίζει ή να κακολογεί έναν μοναχό. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή.

«Από σήμερα και στο εξής η οδός της ομιλίας των μοναχών προς τις μοναχές είναι κλειστή, ενώ η οδός της ομιλίας των μοναχών προς τις μοναχές είναι ανοιχτή. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή.

«Αν, Άναντα, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί δεχθεί αυτούς τους οκτώ κανόνες σεβασμού, ας είναι αυτή η πλήρης χειροτονία της».

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, αφού έμαθε αυτούς τους οκτώ κανόνες σεβασμού κοντά στον Ευλογημένο, πήγε εκεί όπου ήταν η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί· αφού πλησίασε, είπε στη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί:

«Αν εσύ, Γκοταμί, δεχθείς τους οκτώ κανόνες σεβασμού, αυτή θα είναι η πλήρης χειροτονία σου -

«Μια μοναχή που έχει χειροτονηθεί πλήρως εδώ και εκατό χρόνια πρέπει να αποδίδει σεβασμό, να σηκώνεται σε ένδειξη σεβασμού, να χαιρετά με ενωμένες παλάμες και να εκτελεί τα πρέποντα καθήκοντα σε έναν μοναχό που χειροτονήθηκε εκείνη την ημέρα. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενοι τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή... κ.λπ...

«Από σήμερα και στο εξής η οδός της ομιλίας των μοναχών προς τις μοναχές είναι κλειστή, ενώ η οδός της ομιλίας των μοναχών προς τις μοναχές είναι ανοιχτή. Αυτός επίσης ο κανόνας, τιμώντας τον, σεβόμενη τον, αποδίδοντάς του ευλάβεια και δείχνοντάς του ευσέβεια, είναι απαραβίαστος για όλη τη ζωή. Αν εσύ, Γκοταμί, δεχθείς αυτούς τους οκτώ κανόνες σεβασμού, αυτή θα είναι η πλήρης χειροτονία σου».

«Όπως, σεβάσμιε Άναντα, μια γυναίκα ή ένας άνδρας, νέος, νεαρός, που του αρέσει να στολίζεται, με λουσμένο κεφάλι, αφού πάρει ένα στεφάνι από μπλε λωτούς ή ένα στεφάνι από γιασεμιά ή ένα στεφάνι από αντιμουττάκα, αφού το δεχτεί και με τα δύο χέρια, θα το τοποθετούσε στο ύψιστο μέλος, στο κεφάλι· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε Άναντα, δέχομαι αυτούς τους οκτώ κανόνες σεβασμού ως απαραβίαστους για όλη τη ζωή».

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Οι οκτώ κανόνες σεβασμού, σεβάσμιε κύριε, έγιναν δεκτοί από τη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί ως απαραβίαστοι για όλη τη ζωή».

«Αν, Άναντα, το γυναικείο φύλο δεν είχε λάβει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα, η άγια ζωή, Άναντα, θα ήταν μακρόβια, η Άριστη Διδασκαλία θα διαρκούσε χίλια χρόνια. Αλλά επειδή, Άναντα, το γυναικείο φύλο αναχώρησε από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή στη Διδασκαλία και διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα, τώρα πλέον, Άναντα, η άγια ζωή δεν θα είναι μακρόβια. Μόνο πεντακόσια χρόνια τώρα, Άναντα, θα διαρκέσει η Άριστη Διδασκαλία.

«Όπως, Άναντα, όποιες οικογένειες έχουν πολλές γυναίκες και λίγους άνδρες, αυτές είναι εύκολο να προσβληθούν από κλέφτες, από διαρρήκτες· ακριβώς έτσι, Άναντα, σε όποια Διδασκαλία και διαγωγή το γυναικείο φύλο λαμβάνει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, εκείνη η άγια ζωή δεν είναι μακρόβια.

«Όπως, Άναντα, σε ένα τέλειο ρυζοχώραφο πέφτει μια ασθένεια που ονομάζεται λευκά οστά, έτσι εκείνο το ρυζοχώραφο δεν είναι μακρόβιο· ακριβώς έτσι, Άναντα, σε όποια Διδασκαλία και διαγωγή το γυναικείο φύλο λαμβάνει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, εκείνη η άγια ζωή δεν είναι μακρόβια.

«Όπως, Άναντα, σε ένα τέλειο χωράφι ζαχαροκάλαμου πέφτει μια ασθένεια που ονομάζεται κοκκινίλα, έτσι εκείνο το χωράφι ζαχαροκάλαμου δεν είναι μακρόβιο· ακριβώς έτσι, Άναντα, σε όποια Διδασκαλία και διαγωγή το γυναικείο φύλο λαμβάνει την αναχώρηση από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, εκείνη η άγια ζωή δεν είναι μακρόβια.

«Όπως, Άναντα, ένας άνθρωπος θα έχτιζε εκ των προτέρων ένα ανάχωμα σε μια μεγάλη δεξαμενή μόνο για να μην ξεχειλίσσει το νερό· ακριβώς έτσι, Άναντα, από εμένα θεσπίστηκαν εκ των προτέρων οι οκτώ κανόνες σεβασμού για τις μοναχές ως απαραβίαστοι για όλη τη ζωή». Πρώτο.

2. Ομιλία για τη νουθεσία

52. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Με πόσες άραγε, σεβάσμιε κύριε, ιδιότητες προικισμένος ένας μοναχός πρέπει να εγκρίνεται ως νουθετητής γυναικών μοναχών;»

«Προικισμένος με οκτώ ιδιότητες, Άναντα, ένας μοναχός πρέπει να εγκρίνεται ως νουθετητής γυναικών μοναχών. Με ποιες οκτώ; Εδώ, Άναντα, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς· είναι πολυμαθής... κ.λπ... τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη· και τα δύο Πάττιμοκχα του είναι καλά μελετημένα αναλυτικά, καλά διαιρεμένα, καλά εφαρμοσμένα, καλά αναλυμένα κατά κανόνα και κατά ιδιαίτερο χαρακτηριστικό· έχει καλή ομιλία, έχει καλή έκφραση, είναι προικισμένος με ευγενική ομιλία, ευχερή, χωρίς τραύλισμα, ικανή να εξηγεί το νόημα· είναι ικανός να διδάξει, να παρακινήσει, να ενθαρρύνει και να ευχαριστήσει την κοινότητα των μοναχών με μια ομιλία για τη Διδασκαλία· ως επί το πλείστον είναι αγαπητός και ευχάριστος στις μοναχές· δεν έχει διαπράξει στο παρελθόν σοβαρό παράπτωμα με κάποια που έχει αναχωρήσει αφιερωμένη στον Ευλογημένο και φορά τον ώχρινο χιτώνα· είναι είκοσι ετών ή περισσότερο από είκοσι ετών. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, Άναντα, προικισμένος ένας μοναχός πρέπει να εγκρίνεται ως νουθετητής γυναικών μοναχών». Δεύτερο.

3. Η συνοπτική ομιλία

53. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είπε στον Ευλογημένο:

«Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνη, αποτραβηγμένη, επιμελής, ενεργητική, αποφασισμένη». «Όποια φαινόμενα εσύ, Γκοταμί, γνωρίζεις - 'αυτά τα φαινόμενα οδηγούν στο πάθος, όχι στο μη πάθος·

οδηγούν στον δεσμό, όχι στην αποδέσμευση· οδηγούν στη συσσώρευση, όχι στη μείωση· οδηγούν στη μεγάλη επιθυμία, όχι στην ολιγάρκεια· οδηγούν στη δυσαρέσκεια, όχι στην ικανοποίηση· οδηγούν στην κοινωνική συναναστροφή, όχι στην αποστασιοποίηση· οδηγούν στην οκνηρία, όχι στη διέγερση της ενεργητικότητας· οδηγούν στο να είναι κανείς δύσκολος στη συντήρηση, όχι εύκολος στη συντήρηση', εντελώς, Γκοταμί, να θυμάσαι - 'αυτή δεν είναι η Διδασκαλία, αυτή δεν είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή δεν είναι η διδαχή του Δασκάλου'».

«Όποια όμως φαινόμενα εσύ, Γκοταμί, γνωρίζεις - 'αυτά τα φαινόμενα οδηγούν στο μη πάθος, όχι στο πάθος· οδηγούν στην αποδέσμευση, όχι στον δεσμό· οδηγούν στη μείωση, όχι στη συσσώρευση· οδηγούν στην ολιγάρκεια, όχι στη μεγάλη επιθυμία· οδηγούν στην ικανοποίηση, όχι στη δυσαρέσκεια· οδηγούν στην αποστασιοποίηση, όχι στην κοινωνική συναναστροφή· οδηγούν στη διέγερση της ενεργητικότητας, όχι στην οκνηρία· οδηγούν στο να είναι κανείς εύκολος στη συντήρηση, όχι δύσκολος στη συντήρηση', εντελώς, Γκοταμί, να θυμάσαι - 'αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου'». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Ντιγκατζάνου

54. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Κολίγια· Κακκαραπάττα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Κολίγια. Τότε ο Ντιγκατζάνου, γιος των Κολίγια, πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Ντιγκατζάνου, γιος των Κολίγια, είπε στον Ευλογημένο: «Εμείς, σεβάσμιε κύριε, είμαστε λαϊκοί που απολαμβάνουμε αισθησιακές ηδονές, κατοικούμε σε σπίτι γεμάτο με παιδιά, απολαμβάνουμε σανδαλόξυλο από το Κάσι, φοράμε γιρλάντες, αρώματα και καλλυντικά, δεχόμαστε χρυσό και ασήμι. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ας διδάξει ο Ευλογημένος τη Διδασκαλία έτσι ώστε αυτές οι διδασκαλίες να είναι για την ευημερία στην παρούσα ζωή, για την ευτυχία στην παρούσα ζωή, για την ευημερία στο μέλλον, για την ευτυχία στο μέλλον».

«Αυτές οι τέσσερις, Μπυαγκαπάτζα, ιδιότητες οδηγούν στην ευημερία στην παρούσα ζωή ενός γιου καλής οικογένειας, στην ευτυχία στην παρούσα ζωή. Ποιοι τέσσερις; Η τελειότητα στην εργατικότητα, η τελειότητα στην προστασία, η καλή φιλία, η ισορροπημένη ζωή. Και ποια, Μπυαγκαπάτζα, είναι η τελειότητα στην εργατικότητα; Εδώ, Μπυαγκαπάτζα, ένας γιος καλής οικογένειας κερδίζει τη ζωή του με οποιοδήποτε επάγγελμα - είτε με γεωργία, είτε με εμπόριο, είτε με βοσκή αγελάδων, είτε με τοξοβολία, είτε με βασιλική υπηρεσία, είτε με κάποια άλλη τέχνη - σε αυτό είναι επιδέξιος, μη τεμπέλης, προικισμένος με διερεύνηση για τα κατάλληλα μέσα σε αυτά, ικανός να τα κάνει, ικανός να τα διοργανώσει. Αυτή ονομάζεται, Μπυαγκαπάτζα, τελειότητα στην εργατικότητα.

«Και ποια, Μπυαγκαπάτζα, είναι η τελειότητα στην προστασία; Εδώ, Μπυαγκαπάτζα, ένας γιος καλής οικογένειας έχει πλούτη αποκτημένα με εργατικότητα και ενεργητικότητα, συγκεντρωμένα με τη δύναμη των χεριών του, κερδισμένα με τον ιδρώτα του, δίκαια, αποκτημένα με δικαιοσύνη. Αυτά τα διαφυλάσσει με φύλαξη και προστασία - 'Πώς να μην μου αρπάξουν αυτά τα πλούτη ούτε οι βασιλιάδες, ούτε οι κλέφτες να μην τα αρπάξουν, ούτε η φωτιά να τα κάψει, ούτε το νερό να τα παρασύρει, ούτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι να τα αρπάξουν!' Αυτή ονομάζεται, Μπυαγκαπάτζα, τελειότητα στην προστασία.

«Και ποια, Μπυαγκαπάτζα, είναι η καλή φιλία; Εδώ, Μπυαγκαπάτζα, ένας γιος καλής

οικογένειας σε όποιο χωριό ή κωμόπολη διαμένει, εκεί όσοι υπάρχουν - οικοδεσπότες ή γιοι οικοδεσποτών, είτε νέοι με ώριμη ηθική, είτε μεγαλύτεροι με ώριμη ηθική, τέλειοι στην πίστη, τέλειοι στην ηθική, τέλειοι στη γενναιοδωρία, τέλειοι στη σοφία - με αυτούς στέκεται μαζί, συνομιλεί, επιτυγχάνει συζήτηση· από εκείνους που είναι τέλειοι στην πίστη μαθαίνει την τελειότητα στην πίστη, από εκείνους που είναι τέλειοι στην ηθική μαθαίνει την τελειότητα στην ηθική, από εκείνους που είναι τέλειοι στη γενναιοδωρία μαθαίνει την τελειότητα στη γενναιοδωρία, από εκείνους που είναι τέλειοι στη σοφία μαθαίνει την τελειότητα στη σοφία. Αυτή ονομάζεται, Μπυαγκαπάτζα, καλή φιλία.

«Και ποια, Μπυαγκαπάτζα, είναι η ισορροπημένη ζωή; Εδώ, Μπυαγκαπάτζα, ένας γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - 'Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα'. Όπως, Μπυαγκαπάτζα, ένας ζυγιστής ή ο μαθητευόμενος ενός ζυγιστή, αφού σηκώσει τη ζυγαριά, γνωρίζει - 'κατά τόσο γέρνει κάτω, κατά τόσο σηκώνεται πάνω'· ακριβώς έτσι, Μπυαγκαπάτζα, ένας γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - 'Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα'. Αν αυτός, Μπυαγκαπάτζα, ο γιος καλής οικογένειας με λίγο εισόδημα ζει πολυτελή ζωή, υπάρχουν αυτοί που θα λένε γι' αυτόν - 'Αυτός ο γιος καλής οικογένειας τρώει τα πλούτη του σαν να τρώει σύκα'. Αν όμως αυτός, Μπυαγκαπάτζα, ο γιος καλής οικογένειας με μεγάλο εισόδημα ζει φτωχική ζωή, υπάρχουν αυτοί που θα λένε γι' αυτόν - 'Αυτός ο γιος καλής οικογένειας θα πεθάνει σαν φτωχός'. Αλλά όταν αυτός, Μπυαγκαπάτζα, ο γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - 'Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα'. Αυτή ονομάζεται, Μπυαγκαπάτζα, ισορροπημένη ζωή.

«Για τον πλούτο που έχει αποκτηθεί έτσι, Μπυαγκαπάτζα, υπάρχουν τέσσερις πύλες απώλειας - ο γυναικάς, ο μέθυσος, ο τζογαδόρος, αυτός που έχει κακόβουλο φίλο, κακόβουλο σύντροφο, κλίνει προς τους κακόβουλους. Όπως, Μπυαγκαπάτζα, μια μεγάλη δεξαμενή έχει τέσσερις εισόδους νερού και τέσσερις εξόδους νερού. Αν ένας άνθρωπος έκλεινε τις εισόδους της και άνοιγε τις εξόδους της· και ο ουρανός δεν έστελνε σωστή βροχή. Έτσι πράγματι, Μπυαγκαπάτζα, για εκείνη τη μεγάλη δεξαμενή μόνο παρακμή αναμένεται, όχι ανάπτυξη· ακριβώς έτσι, Μπυαγκαπάτζα, για τον πλούτο που έχει αποκτηθεί έτσι υπάρχουν τέσσερις πύλες απώλειας - ο γυναικάς, ο μέθυσος, ο τζογαδόρος, αυτός που έχει κακόβουλο φίλο, κακόβουλο σύντροφο, κλίνει προς τους κακόβουλους.

«Για τον πλούτο που έχει αποκτηθεί έτσι, Μπυαγκαπάτζα, υπάρχουν τέσσερις πύλες εισόδου - όχι γυναικάς, όχι μέθυσος, όχι τζογαδόρος, αυτός που έχει καλό φίλο, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς. Όπως, Μπυαγκαπάτζα, μια μεγάλη δεξαμενή έχει τέσσερις εισόδους νερού και τέσσερις εξόδους νερού. Αν ένας άνθρωπος άνοιγε τις εισόδους της και έκλεινε τις εξόδους της· και ο ουρανός θα έστελνε σωστή βροχή. Έτσι πράγματι, Μπυαγκαπάτζα, για εκείνη τη μεγάλη δεξαμενή μόνο ανάπτυξη αναμένεται, όχι παρακμή· ακριβώς έτσι, Μπυαγκαπάτζα, για τον πλούτο

που έχει αποκτηθεί έτσι υπάρχουν τέσσερις πύλες εισόδου - όχι γυναικάς, όχι μέθυσος, όχι τζογαδόρος, αυτός που έχει καλό φίλο, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς. Αυτοί, Μπυαγκχαπάτζα, είναι οι τέσσερις παράγοντες που οδηγούν στην ευημερία ενός γιου καλής οικογένειας στην παρούσα ζωή και στην ευτυχία στην παρούσα ζωή.

«Υπάρχουν αυτοί οι τέσσερις, Μπυαγκχαπάτζα, παράγοντες που οδηγούν στην ευημερία ενός γιου καλής οικογένειας στη μέλλουσα ζωή και στην ευτυχία στη μέλλουσα ζωή. Ποιοι τέσσερις; Η τελειότητα στην πίστη, η τελειότητα στην ηθική, η τελειότητα στη γενναιοδωρία, η τελειότητα στη σοφία. Και ποια, Μπυαγκχαπάτζα, είναι η τελειότητα στην πίστη; Εδώ, Μπυαγκχαπάτζα, ένας γιος καλής οικογένειας έχει πίστη, πιστεύει στη φώτιση του Τατχάγκατα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Αυτή ονομάζεται, Μπυαγκχαπάτζα, τελειότητα στην πίστη.

«Και ποια, Μπυαγκχαπάτζα, είναι η τελειότητα στην ηθική; Εδώ, Μπυαγκχαπάτζα, ένας γιος καλής οικογένειας απέχει από τον φόνο έμβιων όντων... κ.λπ... απέχει από τα οινόπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία. Αυτή ονομάζεται, Μπυαγκχαπάτζα, τελειότητα στην ηθική.

«Και ποια, Μπυαγκχαπάτζα, είναι η τελειότητα στη γενναιοδωρία; Εδώ, Μπυαγκχαπάτζα, ένας γιος καλής οικογένειας κατοικεί εντός οικίας με νου απαλλαγμένο από τον ρύπο της τσιγκουνιάς, γενναιόδωρος, με καθαρά χέρια, χαρούμενος στην αποδέσμευση, άξιος να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή. Αυτή ονομάζεται, Μπυαγκχαπάτζα, τελειότητα στη γενναιοδωρία.

«Και ποια, Μπυαγκχαπάτζα, είναι η τελειότητα στη σοφία; Εδώ, Μπυαγκχαπάτζα, ένας γιος καλής οικογένειας είναι σοφός, προικισμένος με σοφία που οδηγεί στην έγερση και την πάροδο, ευγενή, διεισδυτική, που οδηγεί ορθά στην εξάλειψη της δυστυχίας. Αυτή ονομάζεται, Μπυαγκχαπάτζα, τελειότητα στη σοφία. Αυτές, Μπυαγκχαπάτζα, είναι οι τέσσερις ιδιότητες που οδηγούν στην ευημερία ενός γιου καλής οικογένειας στη μελλοντική ζωή, στην ευτυχία στη μελλοντική ζωή».

«Δραστήριος στις εργασίες, επιμελής, ικανός στη διαχείριση·
διάγει ισορροπημένη ζωή, προστατεύει τα συγκεντρωμένα.

«Πιστός, τέλειος στην ηθική, γενναιόδωρος, χωρίς τσιγκουνιά·
πάντα καθαρίζει την οδό, για την ευημερία στη μελλοντική ζωή.

«Αυτές οι οκτώ ιδιότητες, του πιστού οικοδεσπότη·
διακηρύχθηκαν από αυτόν με το αληθινό όνομα, φέρνουν ευτυχία και στις δύο περιπτώσεις.

Για την ευημερία και το όφελος στην παρούσα ζωή, και για την ευτυχία στη μέλλουσα·

έτσι για αυτούς που διάγουν την οικιακή ζωή, η γενναιοδωρία αυξάνει την αξιέπαινη πράξη». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Ουτζτζάγια

55. Τότε ο βραχμάνος Ουτζάγια πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Ουτζάγια είπε στον Ευλογημένο: «Εμείς, αγαπητέ Γκόταμα, επιθυμούμε να ταξιδέψουμε στο εξωτερικό. Σε εμάς ας διδάξει ο αξιότιμος Γκόταμα τη Διδασκαλία έτσι -ώστε αυτές οι διδασκαλίες να είναι για την ευημερία στην παρούσα ζωή, για την ευτυχία στην παρούσα ζωή, για την ευημερία στο μέλλον, για την ευτυχία στο μέλλον».

«Υπάρχουν, βραχμάνε, αυτοί οι τέσσερις παράγοντες που οδηγούν στην ευημερία ενός γιου καλής οικογένειας στην παρούσα ζωή, στην ευτυχία στην παρούσα ζωή. Ποιοι τέσσερις; Η τελειότητα στην εργατικότητα, η τελειότητα στην προστασία, η καλή φιλία, η ισορροπημένη ζωή. Και ποια, βραχμάνε, είναι η τελειότητα στην εργατικότητα; Εδώ, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας κερδίζει τη ζωή του με οποιοδήποτε επάγγελμα - είτε με γεωργία, είτε με εμπόριο, είτε με βοσκή αγελάδων, είτε με τοξοβολία, είτε με βασιλική υπηρεσία, είτε με κάποια άλλη τέχνη - σε αυτό είναι επιδέξιος, μη τεμπέλης, προικισμένος με διερεύνηση για τα κατάλληλα μέσα σε αυτά, ικανός να τα κάνει, ικανός να τα διοργανώσει. Αυτή ονομάζεται, βραχμάνε, τελειότητα στην εργατικότητα.

«Και ποια, βραχμάνε, είναι η τελειότητα στην προστασία; Εδώ, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας έχει πλούτη αποκτημένα με εργατικότητα και ενεργητικότητα, συγκεντρωμένα με τη δύναμη των χεριών του, κερδισμένα με τον ιδρώτα του, δίκαια, αποκτημένα με δικαιοσύνη. Αυτά τα διαφυλάσσει με φύλαξη και προστασία - 'Πώς να μην μου αρπάξουν αυτά τα πλούτη ούτε οι βασιλιάδες, ούτε οι κλέφτες να μην τα αρπάξουν, ούτε η φωτιά να τα κάψει, ούτε το νερό να τα παρασύρει, ούτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι να τα αρπάξουν'. Αυτή ονομάζεται, βραχμάνε, τελειότητα στην προστασία.

«Και ποια, βραχμάνε, είναι η καλή φιλία; Εδώ, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας σε όποιο χωριό ή κωμόπολη διαμένει, εκεί όσοι υπάρχουν - οικοδεσπότες ή γιοι οικοδεσποτών, είτε νέοι με ώριμη ηθική, είτε μεγαλύτεροι με ώριμη ηθική, τέλειοι στην πίστη, τέλειοι στην ηθική, τέλειοι στη γενναιοδωρία, τέλειοι στη σοφία - με αυτούς στέκεται μαζί, συνομιλεί, επιτυγχάνει συζήτηση· από εκείνους που είναι τέλειοι στην πίστη μαθαίνει την τελειότητα στην πίστη, από εκείνους που είναι τέλειοι στην ηθική μαθαίνει την τελειότητα στην ηθική, από εκείνους που είναι τέλειοι στη γενναιοδωρία μαθαίνει την τελειότητα στη γενναιοδωρία, από εκείνους που είναι τέλειοι στη σοφία μαθαίνει την τελειότητα στη σοφία. Αυτή ονομάζεται, βραχμάνε, καλή φιλία.

«Και ποια, βραχμάνε, είναι η ισορροπημένη ζωή; Εδώ, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - 'Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα'. Όπως, βραχμάνε, ένας ζυγιστής ή ο μαθητευόμενος ενός ζυγιστή, αφού σηκώσει τη ζυγαριά, γνωρίζει - 'κατά τόσο γέρνει κάτω, κατά τόσο σηκώνεται πάνω'· ακριβώς έτσι, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - 'Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα'. Αν αυτός, βραχμάνε, ο γιος καλής οικογένειας με λίγο εισόδημα ζει πολυτελή ζωή, υπάρχουν

αυτοί που θα λένε γι' αυτόν - 'Αυτός ο γιος καλής οικογένειας τρώει τα πλούτη του σαν να τρώει σύκα'. Αν όμως αυτός, βραχμάνε, ο γιος καλής οικογένειας με μεγάλο εισόδημα ζει φτωχική ζωή, υπάρχουν αυτοί που θα λένε γι' αυτόν - 'Αυτός ο γιος καλής οικογένειας θα πεθάνει σαν φτωχός'. Αλλά όταν αυτός, βραχμάνε, ο γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - 'Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα', αυτή ονομάζεται, βραχμάνε, ισορροπημένη ζωή.

«Για τον πλούτο που έχει αποκτηθεί έτσι, βραχμάνε, υπάρχουν τέσσερις πύλες απώλειας - ο γυναικάς, ο μέθυσος, ο τζογαδόρος, αυτός που έχει κακόβουλο φίλο, κακόβουλο σύντροφο, κλίνει προς τους κακόβουλους. Όπως, βραχμάνε, μια μεγάλη δεξαμενή έχει τέσσερις εισόδους νερού και τέσσερις εξόδους νερού. Αν ένας άνθρωπος έκλεινε τις εισόδους της και άνοιγε τις εξόδους της· και ο ουρανός δεν έστελνε σωστή βροχή. Έτσι πράγματι, βραχμάνε, για εκείνη τη μεγάλη δεξαμενή μόνο παρακμή αναμένεται, όχι ανάπτυξη· ακριβώς έτσι, βραχμάνε, για τον πλούτο που έχει αποκτηθεί έτσι υπάρχουν τέσσερις πύλες απώλειας - ο γυναικάς, ο μέθυσος, ο τζογαδόρος, αυτός που έχει κακόβουλο φίλο, κακόβουλο σύντροφο, κλίνει προς τους κακόβουλους.

«Για τον πλούτο που έχει αποκτηθεί έτσι, βραχμάνε, υπάρχουν τέσσερις πύλες εισόδου - όχι γυναικάς, όχι μέθυσος, όχι τζογαδόρος, αυτός που έχει καλό φίλο, καλό σύντροφο, κλίνει προς τους καλούς. Όπως, βραχμάνε, μια μεγάλη δεξαμενή έχει τέσσερις εισόδους νερού και τέσσερις εξόδους νερού. Αν ένας άνθρωπος άνοιγε τις εισόδους της και έκλεινε τις εξόδους της· και ο ουρανός θα έστελνε σωστή βροχή. Έτσι πράγματι, βραχμάνε, για εκείνη τη μεγάλη δεξαμενή μόνο ανάπτυξη αναμένεται, όχι παρακμή· ακριβώς έτσι, βραχμάνε, για τον πλούτο που έχει αποκτηθεί έτσι υπάρχουν τέσσερις πύλες εισόδου - όχι γυναικάς... κ.λπ... κλίνει προς τους καλούς. Αυτοί, βραχμάνε, είναι οι τέσσερις παράγοντες που οδηγούν στην ευημερία ενός γιου καλής οικογένειας στην παρούσα ζωή και στην ευτυχία στην παρούσα ζωή.

«Υπάρχουν αυτοί οι τέσσερις, βραχμάνε, παράγοντες που οδηγούν στην ευημερία ενός γιου καλής οικογένειας στη μέλλουσα ζωή και στην ευτυχία στη μέλλουσα ζωή. Ποιοι τέσσερις; Η τελειότητα στην πίστη, η τελειότητα στην ηθική, η τελειότητα στη γενναιοδωρία, η τελειότητα στη σοφία. Και ποια, βραχμάνε, είναι η τελειότητα στην πίστη; Εδώ, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας έχει πίστη, πιστεύει στη φώτιση του Τατχάγκατα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Αυτή ονομάζεται, βραχμάνε, τελειότητα στην πίστη.

«Και ποια, βραχμάνε, είναι η τελειότητα στην ηθική; Εδώ, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας απέχει από τον φόνο έμβιων όντων... κ.λπ... απέχει από τα οινόπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία. Αυτή ονομάζεται, βραχμάνε, τελειότητα στην ηθική.

«Και ποια, βραχμάνε, είναι η τελειότητα στη γενναιοδωρία; Εδώ, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας κατοικεί εντός οικίας με νου απαλλαγμένο από τον ρύπο της τσιγκουνιάς, γενναιόδωρος, με καθαρά χέρια, χαρούμενος στην αποδέσμευση, άξιος

να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή. Αυτή ονομάζεται, βραχμάνε, τελειότητα στη γενναιοδωρία.

«Και ποια, βραχμάνε, είναι η τελειότητα στη σοφία; Εδώ, βραχμάνε, ένας γιος καλής οικογένειας είναι σοφός... κ.λπ... που οδηγεί ορθά στην εξάλειψη της δυστυχίας. Αυτή ονομάζεται, βραχμάνε, τελειότητα στη σοφία. Αυτές, βραχμάνε, είναι οι τέσσερις ιδιότητες που οδηγούν στην ευημερία ενός γιου καλής οικογένειας στη μελλοντική ζωή, στην ευτυχία στη μελλοντική ζωή».

«Δραστήριος στις εργασίες, επιμελής, ικανός στη διαχείριση·
διάγει ισορροπημένη ζωή, προστατεύει τα συγκεντρωμένα.

«Πιστός, τέλειος στην ηθική, γενναιόδωρος, χωρίς τσιγκουνιά·
πάντα καθαρίζει την οδό, για την ευημερία στη μελλοντική ζωή.

«Αυτές οι οκτώ ιδιότητες, του πιστού οικοδεσπότη·
διακηρύχθηκαν από αυτόν με το αληθινό όνομα, φέρνουν ευτυχία και στις δύο περιπτώσεις.

Για την ευημερία και το όφελος στην παρούσα ζωή, και για την ευτυχία στη μέλλουσα·

έτσι για αυτούς που διάγουν την οικιακή ζωή, η γενναιοδωρία αυξάνει την αξιέπαινη πράξη». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον φόβο

56. «Φόβος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. «Πόνος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. «Αρρώστια», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. «Απόστημα», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. «Βέλος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. «Προσκόλληση», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. «Βούρκος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. «Μήτρα», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. Και γιατί, μοναχοί, «φόβος» είναι ονομασία των ηδονών; Επειδή αυτός που είναι βαμμένος από το ηδονικό πάθος, μοναχοί, δεσμευμένος από τη θέληση και το πάθος, δεν απελευθερώνεται από τον φόβο σχετικό με την παρούσα ζωή, ούτε απελευθερώνεται από τον φόβο που αφορά τη μελλοντική ζωή· για αυτό το λόγο «φόβος» είναι ονομασία των ηδονών. Και γιατί, μοναχοί, «πόνος»... κ.λπ... «αρρώστια»... «απόστημα»... «βέλος»... «προσκόλληση»... «βούρκος»... «μήτρα» είναι ονομασία των ηδονών; Επειδή αυτός που είναι βαμμένος από το ηδονικό πάθος, μοναχοί, δεσμευμένος από τη θέληση και το πάθος, δεν απελευθερώνεται από τη μήτρα σχετική με την παρούσα ζωή, ούτε απελευθερώνεται από τη μήτρα που αφορά τη μελλοντική ζωή· για αυτό το λόγο «μήτρα» είναι ονομασία των ηδονών».

«Φόβος και πόνος και αρρώστια, απόστημα και βέλος και προσκόλληση·
βούρκος και μήτρα, και τα δύο, αυτές οι ηδονές λέγονται·
στις οποίες ο κοινός άνθρωπος είναι προσκολλημένος.

«Κυριευμένος από την ευχάριστη μορφή, πάλι στη μήτρα πηγαίνει·
αλλά όταν ένας μοναχός είναι ενεργητικός, δεν εγκαταλείπει την
ενσυνειδητότητα.

«Αυτός αυτό το λασπώδες μονοπάτι, το δύσβατο, υπερβαίνοντας, ένας τέτοιος·
τη γενιά που υπόκειται σε γέννηση και γήρας, που τρέμει, παρατηρεί». Έκτο.

7. Η πρώτη ομιλία για τους άξιους δωρεών

57. «Προικισμένος με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες οκτώ; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς· είναι πολυμαθής... κ.λπ... τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη· έχει καλούς φίλους, καλούς συντρόφους, κλίνει προς τους καλούς· έχει ορθή άποψη, προικισμένος με ορθή ενόραση· αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο τις τέσσερις διαλογιστικές εκστάσεις σχετικές με τον ανώτερο νου, που αποτελούν ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή· θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις... κ.λπ... έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους· με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο... κ.λπ... κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους· με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών... κ.λπ... έχοντας πραγματοποιήσει, έχοντας επιτύχει, διαμένει. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Έβδομη.

8. Η δεύτερη ομιλία για τους άξιους δωρεών

58. «Προικισμένος με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες οκτώ; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς· είναι πολυμαθής... κ.λπ... τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη· διαμένει καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα, με δύναμη, με σταθερή προσπάθεια, χωρίς να εγκαταλείπει το καθήκον στις καλές νοητικές καταστάσεις· είναι δασόβιος, διαμένων σε απομακρυσμένο κατάλυμα· είναι νικητής της δυσαρέσκειας και της τέρψης, διαμένει υπερβαίνοντας ξανά και ξανά την εγερθείσα δυσαρέσκεια· είναι νικητής του φόβου και του τρόμου, διαμένει υπερβαίνοντας ξανά και ξανά τον εγερθέντα φόβο και τρόπο· αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο τις τέσσερις διαλογιστικές εκστάσεις σχετικές με τον ανώτερο νου, που αποτελούν ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή· με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών... κ.λπ... έχοντας πραγματοποιήσει, έχοντας επιτύχει, διαμένει. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Όγδοη.

9. Η πρώτη ομιλία για τα άτομα

59. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα οκτώ άτομα άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Ποιες οκτώ; Ο εισερχόμενος στο ρεύμα, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της εισόδου στο ρεύμα· ο άπαξ επιστρέφων, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της άπαξ επιστροφής· ο μη-επιστρέφων, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της μη-

επιστροφής· ο Άξιος, αυτός που ασκεί για την Αξιότητα. Αυτά, μοναχοί, τα οκτώ άτομα είναι άξια προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο».

«Τέσσερις ασκούμενοι και τέσσερις εδραιωμένοι στον καρπό· αυτή η Κοινότητα είναι ευθεία, προικισμένη με σοφία, ηθική και αυτοσυγκέντρωση.

«Για τους ανθρώπους που προσφέρουν θυσίες, για τα όντα που επιθυμούν αξιέπαινη πράξη· που κάνουν αξιέπαινη πράξη που οδηγεί σε επαναγέννηση, το δοσμένο στην Κοινότητα έχει μεγάλο καρπό». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για τα άτομα

60. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα οκτώ άτομα άξια προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Ποιες οκτώ; Ο εισερχόμενος στο ρεύμα, αυτός που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της εισόδου στο ρεύμα... κ.λπ... ο Άξιος, αυτός που ασκεί για την Αξιότητα. Αυτά, μοναχοί, τα οκτώ άτομα είναι άξια προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο».

«Τέσσερις ασκούμενοι και τέσσερις εδραιωμένοι στον καρπό· αυτή η Κοινότητα είναι η ανώτερη, οκτώ άτομα μεταξύ των όντων.

«Για τους ανθρώπους που προσφέρουν θυσίες, για τα όντα που επιθυμούν αξιέπαινη πράξη· που κάνουν αξιέπαινη πράξη που οδηγεί σε επαναγέννηση, εδώ το δοσμένο έχει μεγάλο καρπό». Δέκατη.

Το κεφάλαιο της Γκοταμί, πρώτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Γκοταμί, νουθεσία, συνοπτικά, Ντιγκατζάνου και Ουτζάγια· δύο φόβοι, άξιοι προσφορών και δύο, και οκτώ άτομα.

2. Το κεφάλαιο για τους σεισμούς

1. Η ομιλία για την επιθυμία

61. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα οκτώ άτομα στον κόσμο. Ποιες οκτώ; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος δεν εγείρεται. Αυτός με εκείνη την απώλεια θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, και δεν είναι αποδέκτης, και θλιβόμενος και θρηνώδης, και έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος εγείρεται. Αυτός με εκείνο το υλικό κέρδος μεθά, αμελεί, περιπίπτει σε αμέλεια. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, και είναι αποδέκτης και μεθυσμένος και αμελής, και έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος δεν εγείρεται. Αυτός με εκείνη την απώλεια θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, και δεν είναι αποδέκτης, και θλιβόμενος και θρηνώδης, και έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος εγείρεται. Αυτός με εκείνο το υλικό κέρδος μεθά, αμελεί, περιπίπτει σε αμέλεια. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, και είναι αποδέκτης και μεθυσμένος και αμελής, και έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος δεν εγείρεται. Αυτός με εκείνη την απώλεια δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, και δεν είναι αποδέκτης, και δεν είναι θλιβόμενος ούτε θρηνώδης, και δεν έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος εγείρεται. Αυτός με αυτό το υλικό κέρδος δεν μεθά, δεν αμελεί, δεν περιπίπτει σε αμέλεια. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, και είναι αποδέκτης, και δεν μεθά και δεν αμελεί, και δεν έχει αποκοπεί από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που δεν σηκώνεται, δεν

αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, δεν εγείρεται υλικό κέρδος. Αυτός με αυτή την απώλεια δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, και δεν είναι αποδέκτης, και δεν θλίβεται και δεν θρηνεί, και δεν έχει αποκοπεί από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, εγείρεται υλικό κέρδος. Αυτός με αυτό το υλικό κέρδος δεν μεθά, δεν αμελεί, δεν περιπίπτει σε αμέλεια. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, και είναι αποδέκτης, και δεν μεθά και δεν αμελεί, και δεν έχει αποκοπεί από την Άριστη Διδασκαλία'. Αυτά, μοναχοί, τα οκτώ άτομα υπάρχουν στον κόσμο». Πρώτο.

2. Η ομιλία για το αρκετό

62. «Προικισμένος με έξι ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, ικανός για τους άλλους. Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία, έχει καλή έκφραση, είναι προικισμένος με ευγενική ομιλία, ευχερή, χωρίς τραύλισμα, ικανή να εξηγή το νόημα· και είναι επιδεικνύων, παρακινητής, ενθαρρυντής, ευχαριστών τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, ικανός για τους άλλους.

«Προικισμένος με πέντε ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, ικανός για τους άλλους. Ποιες είναι αυτές οι πέντε; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία... κ.λπ... ικανή να εξηγή το νόημα· και είναι επιδεικνύων, παρακινητής, ενθαρρυντής, ευχαριστών τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις πέντε ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, ικανός για τους άλλους.

«Προικισμένος με τέσσερις ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, δεν είναι ικανός για τους άλλους. Ποιες τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· αλλά δεν έχει καλή ομιλία, δεν έχει καλή έκφραση, δεν είναι προικισμένος με ευγενική ομιλία, ευχερή, χωρίς τραύλισμα, ικανή να εξηγή το νόημα· ούτε είναι επιδεικνύων, παρακινητής,

ενθαρρυντής, ευχαριστών τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις τέσσερις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, δεν είναι ικανός για τους άλλους.

«Προικισμένος με τέσσερις ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, δεν είναι ικανός για τον εαυτό του. Ποιες τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· αλλά δεν εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· ούτε γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· αλλά έχει καλή ομιλία, έχει καλή έκφραση... κ.λπ... ικανή να εξηγεί το νόημα· και είναι επιδεικνύων... κ.λπ... τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις τέσσερις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, δεν είναι ικανός για τον εαυτό του.

«Προικισμένος με τρεις ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, αλλά όχι για τους άλλους. Με ποιες τρεις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· αλλά δεν έχει καλή ομιλία, δεν έχει καλή έκφραση, δεν είναι προικισμένος με ευγενική ομιλία, ευχερή, χωρίς τραύλισμα, ικανή να εξηγεί το νόημα· ούτε είναι επιδεικνύων, παρακινητής, ενθαρρυντής, ευχαριστών τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, αλλά όχι για τους άλλους.

«Προικισμένος με τρεις ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά όχι για τον εαυτό του. Με ποιες τρεις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· αλλά δεν εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· ούτε γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία... κ.λπ... ικανή να εξηγεί το νόημα· και είναι επιδεικνύων, παρακινητής, ενθαρρυντής, ευχαριστών τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά όχι για τον εαυτό του.

«Προικισμένος με δύο ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, αλλά όχι για τους άλλους. Ποιες δύο; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· ούτε είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· αλλά δεν έχει καλή ομιλία... κ.λπ... ικανή να εξηγεί το νόημα· ούτε είναι επιδεικνύων... κ.λπ... τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις δύο ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, αλλά όχι για τους άλλους.

«Προικισμένος με δύο ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά δεν είναι ικανός για τον εαυτό του. Ποιες δύο; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· ούτε είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· αλλά δεν εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· ούτε γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία, έχει καλή έκφραση, είναι προικισμένος με ευγενική ομιλία, ευχερή, χωρίς τραύλισμα, ικανή να εξηγεί το νόημα· και είναι επιδεικνύων, παρακινητής, ενθαρρυντής, ευχαριστών τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις δύο ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά δεν είναι ικανός για τον εαυτό του». Δεύτερο.

3. Η συνοπτική ομιλία

63. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος». «Ακριβώς έτσι, ωστόσο, κάποιοι ανόητοι άνθρωποι εδώ με παρακαλούν μόνο εμένα. Και όταν η Διδασκαλία διδαχθεί, νομίζουν ότι πρέπει να ακολουθούν μόνο εμένα». «Ας μου διδάξει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ας διδάξει ο Καλότυχος συνοπτικά τη Διδασκαλία. Ίσως εγώ να κατανοήσω το νόημα αυτού που είπε ο Ευλογημένος, ίσως εγώ να γίνω κληρονόμος αυτού που είπε ο Ευλογημένος». «Γι' αυτό, μοναχέ, πρέπει να εξασκείσαι έτσι - 'η συνείδησή μου θα είναι εσωτερικά σταθερή, καλά εδραιωμένη, και οι εγερθείσες κακές φάυλες νοητικές καταστάσεις δεν θα κατακυριεύσουν τη συνείδησή μου'. Έτσι πρέπει να εξασκείσαι, μοναχέ».

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, η συνείδηση είναι εσωτερικά σταθερή, καλά εδραιωμένη, και οι εγερθείσες κακές φάυλες νοητικές καταστάσεις δεν κατακυριεύουν τη συνείδηση, τότε, μοναχέ, πρέπει να εξασκείσαι έτσι - 'η απελευθέρωση του νου μέσω της φιλικότητας θα αναπτυχθεί από μένα, θα καλλιεργηθεί, θα γίνει όχημα, θα γίνει θεμέλιο, θα εδραιωθεί, θα εξασκηθεί και θα καλά ξεκινήσει'. Έτσι πρέπει να εξασκείσαι, μοναχέ».

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, αυτή η αυτοσυγκέντρωση έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει καλλιεργηθεί, τότε εσύ, μοναχέ, θα αναπτύξεις αυτή την αυτοσυγκέντρωση με λογισμό και συλλογισμό, θα την αναπτύξεις χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό, θα την αναπτύξεις χωρίς λογισμό και συλλογισμό, θα την αναπτύξεις με αγαλλίαση, θα την αναπτύξεις χωρίς αγαλλίαση, θα την αναπτύξεις συνοδευόμενη από άνεση, θα την αναπτύξεις συνοδευόμενη από αταραξία».

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, αυτή η αυτοσυγκέντρωση έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει αναπτυχθεί καλά, τότε, μοναχέ, πρέπει να εξασκείσαι έτσι - 'η απελευθέρωση του νου μέσω της συμπόνιας... η απελευθέρωση του νου μέσω της αλτρουιστικής χαράς... η απελευθέρωση του νου μέσω της αταραξίας θα αναπτυχθεί από μένα, θα καλλιεργηθεί, θα γίνει όχημα, θα γίνει θεμέλιο, θα εδραιωθεί, θα εξασκηθεί και θα καλά ξεκινήσει'. Έτσι πρέπει να εξασκείσαι, μοναχέ».

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, αυτή η αυτοσυγκέντρωση έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει αναπτυχθεί καλά, τότε εσύ, μοναχέ, θα αναπτύξεις αυτή την αυτοσυγκέντρωση με

λογισμό και συλλογισμό, θα την αναπτύξεις χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό, θα την αναπτύξεις χωρίς λογισμό και συλλογισμό, θα την αναπτύξεις με αγαλλίαση, θα την αναπτύξεις χωρίς αγαλλίαση, θα την αναπτύξεις συνοδευόμενη από άνεση, θα την αναπτύξεις συνοδευόμενη από αταραξία.

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, αυτή η αυτοσυγκέντρωση έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει αναπτυχθεί καλά, τότε, μοναχέ, πρέπει να εξασκείσαι έτσι - 'θα διαμένω παρατηρώντας το σώμα στο σώμα, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο'. Έτσι πρέπει να εξασκείσαι, μοναχέ.

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, αυτή η αυτοσυγκέντρωση έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει καλλιεργηθεί, τότε εσύ, μοναχέ, θα αναπτύξεις αυτή την αυτοσυγκέντρωση με λογισμό και συλλογισμό, θα την αναπτύξεις χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό, θα την αναπτύξεις χωρίς λογισμό και συλλογισμό, θα την αναπτύξεις με αγαλλίαση, θα την αναπτύξεις χωρίς αγαλλίαση, θα την αναπτύξεις συνοδευόμενη από άνεση, θα την αναπτύξεις συνοδευόμενη από αταραξία.

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, αυτή η αυτοσυγκέντρωση έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει αναπτυχθεί καλά, τότε, μοναχέ, πρέπει να εξασκείσαι έτσι - 'στα αισθήματα θα διαμένω παρατηρώντας τα αισθήματα, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο' στη συνείδηση θα διαμένω παρατηρώντας τη συνείδηση, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο' στα νοητικά φαινόμενα θα διαμένω παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο". Έτσι πρέπει να εξασκείσαι, μοναχέ.

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, αυτή η αυτοσυγκέντρωση έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει καλλιεργηθεί, τότε εσύ, μοναχέ, θα αναπτύξεις αυτή την αυτοσυγκέντρωση με λογισμό και συλλογισμό, θα την αναπτύξεις χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό, θα την αναπτύξεις χωρίς λογισμό και συλλογισμό, θα την αναπτύξεις με αγαλλίαση, θα την αναπτύξεις χωρίς αγαλλίαση, θα την αναπτύξεις συνοδευόμενη από άνεση, θα την αναπτύξεις συνοδευόμενη από αταραξία.

«Όταν λοιπόν σε σένα, μοναχέ, αυτή η αυτοσυγκέντρωση έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει αναπτυχθεί καλά, τότε εσύ, μοναχέ, όπου κι αν πας θα πας με άνεση, όπου κι αν σταθείς θα σταθείς με άνεση, όπου κι αν καθίσεις θα καθίσεις με άνεση, όπου κι αν ετοιμάσεις τόπο ύπνου θα ετοιμάσεις τόπο ύπνου με άνεση».

Τότε εκείνος ο μοναχός, νουθετημένος από τον Ευλογημένο με αυτή τη νουθεσία, σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε. Τότε εκείνος ο μοναχός, μένοντας μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, σε σύντομο χρονικό διάστημα - για τον σκοπό που οι γιοι καλών οικογενειών σωστά αναχωρούν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, αυτό το ανυπέρβλητο - τον τελικό στόχο της άγιας ζωής, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παρέμεινε. Γνώρισε άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή

έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Και εκείνος ο μοναχός έγινε ένας από τους Άξιους. Τρίτη.

4. Η ομιλία για τη Γκαγιασία

64. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Γκαγιά, στο Γκαγιασία. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς... κ.λπ... «Πριν, μοναχοί, από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, αντιλαμβανόμουν μόνο φως, αλλά δεν έβλεπα υλικά φαινόμενα».

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - 'αν εγώ αντιλαμβανόμουν φως και έβλεπα υλικά φαινόμενα· έτσι αυτή η γνώση και ενόραση μου θα ήταν πιο αγνή'».

«Έτσι εγώ, μοναχοί, αργότερα, διαμένοντας επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, αντιλαμβάνομαι φως και βλέπω υλικά φαινόμενα· αλλά δεν στέκομαι μαζί με εκείνες τις θεότητες, δεν συνομιλώ, δεν επιτυγχάνω συζήτηση.

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - 'αν εγώ αντιλαμβανόμουν φως και έβλεπα υλικά φαινόμενα, και με εκείνες τις θεότητες στεκόμουν μαζί, συνομιλούσα, επιτύχανα συζήτηση· έτσι αυτή η γνώση και ενόραση μου θα ήταν πιο αγνή'».

«Έτσι εγώ, μοναχοί, αργότερα, διαμένοντας επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, αντιλαμβάνομαι φως και βλέπω υλικά φαινόμενα, και με εκείνες τις θεότητες στέκομαι μαζί, συνομιλώ, επιτυγχάνω συζήτηση· αλλά δεν γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες είναι από τη δείνα ή τη δείνα τάξη θεών'.

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - 'αν εγώ αντιλαμβανόμουν φως και έβλεπα υλικά φαινόμενα, και με εκείνες τις θεότητες στεκόμουν μαζί, συνομιλούσα, επιτύχανα συζήτηση, και γνώριζα εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες είναι από τη δείνα ή τη δείνα τάξη θεών'· έτσι αυτή η γνώση και ενόραση μου θα ήταν πιο αγνή'».

«Έτσι εγώ, μοναχοί, αργότερα, διαμένοντας επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, αντιλαμβάνομαι φως και βλέπω υλικά φαινόμενα, και με εκείνες τις θεότητες στέκομαι μαζί, συνομιλώ, επιτυγχάνω συζήτηση, και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες είναι από τη δείνα ή τη δείνα τάξη θεών'· αλλά δεν γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες, ως επακόλουθο αυτής της πράξης, αφού πέθαναν από εδώ, επαναγεννήθηκαν εκεί'... κ.λπ... και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες, ως επακόλουθο αυτής της πράξης, αφού πέθαναν από εδώ, επαναγεννήθηκαν εκεί'· αλλά δεν γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες, ως επακόλουθο αυτής της πράξης, έχουν τέτοια τροφή, βιώνουν τέτοια ευτυχία και δυστυχία'... κ.λπ... και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες, ως επακόλουθο αυτής της πράξης, έχουν τέτοια τροφή, βιώνουν τέτοια ευτυχία και δυστυχία'· αλλά δεν γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες έχουν τόσο μακρά ζωή, τόσο μακρά διάρκεια'... κ.λπ... και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες έχουν τόσο μακρά ζωή, τόσο μακρά διάρκεια'· αλλά δεν γνωρίζω εκείνες τις θεότητες, αν έχω συγκατοικήσει προηγουμένως με αυτές τις θεότητες ή αν δεν έχω συγκατοικήσει προηγουμένως.

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - 'αν εγώ αντιλαμβανόμουν φως και έβλεπα υλικά φαινόμενα, και με εκείνες τις θεότητες στεκόμουν μαζί, συνομιλούσα, επιτύγχανα συζήτηση, και γνώριζα εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες είναι από τη δείνα ή τη δείνα τάξη θεών', και γνώριζα εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες, ως επακόλουθο αυτής της πράξης, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί', και γνώριζα εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες έχουν τέτοια τροφή, βιώνουν τέτοια ευτυχία και δυστυχία', και γνώριζα εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες έχουν τόσο μακρά ζωή, τόσο μακρά διάρκεια', και γνώριζα εκείνες τις θεότητες αν είχα συγκατοικήσει στο παρελθόν με αυτές τις θεότητες ή αν δεν είχα συγκατοικήσει στο παρελθόν· έτσι αυτή η γνώση και ενόραση μου θα ήταν πιο αγνή'».

«Έτσι εγώ, μοναχοί, αργότερα, διαμένοντας επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, αντιλαμβάνομαι φως και βλέπω υλικά φαινόμενα, και με εκείνες τις θεότητες στέκομαι μαζί, συνομιλώ, επιτυγχάνω συζήτηση, και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες είναι από τη δείνα ή τη δείνα τάξη θεών', και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες, ως επακόλουθο αυτής της πράξης, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί', και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες έχουν τέτοια τροφή, βιώνουν τέτοια ευτυχία και δυστυχία', και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες - 'αυτές οι θεότητες έχουν τόσο μακρά ζωή, τόσο μακρά διάρκεια', και γνωρίζω εκείνες τις θεότητες αν είχα συγκατοικήσει στο παρελθόν με τις θεότητες ή αν δεν είχα συγκατοικήσει στο παρελθόν.

«Όσο καιρό, μοναχοί, αυτή η γνώση και ενόραση σχετικά με τους θεούς έτσι με οκτώ κύκλους δεν ήταν πλήρως καθαρή σε μένα, τόσο καιρό εγώ, μοναχοί, στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση. Όταν όμως, μοναχοί, αυτή η γνώση και ενόραση σχετικά με τους θεούς έτσι με οκτώ κύκλους ήταν πλήρως καθαρή σε μένα, τότε εγώ, μοναχοί, στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση· και η γνώση και η ενόραση εγέρθηκαν σε μένα· ακλόνητη είναι η απελευθέρωση του νου μου· αυτή είναι η τελευταία γέννηση, δεν υπάρχει πλέον επαναγέννηση.» Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τις βάσεις της υπέρβασης

65. «Αυτές οι οκτώ, μοναχοί, είναι οι βάσεις της υπέρβασης. Ποιες οκτώ; Κάποιος αντιλαμβανόμενος εσωτερικά τις υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές περιορισμένες, όμορφες ή άσχημες. «Υπερβαίνοντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αυτή είναι η πρώτη βάση της υπέρβασης.

«Κάποιος αντιλαμβανόμενος εσωτερικά τις υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές απεριόριστες, όμορφες ή άσχημες. «Υπερβαίνοντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αυτή είναι η δεύτερη βάση της υπέρβασης.

«Κάποιος μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές περιορισμένες, όμορφες ή άσχημες. «Υπερβαίνοντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αυτή είναι η τρίτη βάση της υπέρβασης.

«Κάποιος μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές απεριόριστες, όμορφες ή άσχημες. «Υπερβαίνουντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αυτή είναι η τέταρτη βάση της υπέρβασης.

«Κάποιος μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές μπλε, με μπλε χρώμα, με μπλε εμφάνιση, με μπλε λάμψη. «Υπερβαίνουντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αυτή είναι η πέμπτη βάση της υπέρβασης.

«Κάποιος μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές κίτρινες, με κίτρινο χρώμα, με κίτρινη εμφάνιση, με κίτρινη λάμψη. «Υπερβαίνουντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αυτή είναι η έκτη βάση της υπέρβασης.

«Κάποιος μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές κόκκινες, με κόκκινο χρώμα, με κόκκινη εμφάνιση, με κόκκινη λάμψη. «Υπερβαίνουντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αυτή είναι η έβδομη βάση της υπέρβασης.

Εσωτερικά μη αντιλαμβανόμενος υλικές μορφές, κάποιος βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές λευκές, με λευκό χρώμα, με λευκή εμφάνιση, με λευκή λάμψη. «Υπερβαίνουντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αυτή είναι η όγδοη βάση της υπέρβασης. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι οκτώ βάσεις της υπέρβασης». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για την απολύτρωση

66. «Αυτές οι οκτώ, μοναχοί, είναι οι απολυτρώσεις. Ποιες οκτώ; Ένας υλικός βλέπει υλικές μορφές. Αυτή είναι η πρώτη απολύτρωση.

«Μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές, βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές. Αυτή είναι η δεύτερη απολύτρωση.

«Είναι αφοσιωμένος μόνο στο ωραίο. Αυτή είναι η τρίτη απολύτρωση.

«Με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο του άπειρου χώρου. Αυτή είναι η τέταρτη απολύτρωση.

«Έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης. Αυτή είναι η πέμπτη απολύτρωση.

«Έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος «δεν υπάρχει τίποτε», εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο της μηδαμινότητας. Αυτή είναι η έκτη απολύτρωση.

«Έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Αυτή είναι η έβδομη απολύτρωση.

«Έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, εισέρχεται και παραμένει στην παύση της αντίληψης και του αισθήματος. Αυτή είναι η όγδοη απολύτρωση. Αυτές, μοναχοί, είναι οι οκτώ απολυτρώσεις». Έκτο.

7. Η ομιλία για τις αγενείς δηλώσεις

67. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι οκτώ αγενείς δηλώσεις. Ποιες οκτώ; Το να λέει κανείς ότι είδε αυτό που δεν είδε, το να λέει ότι άκουσε αυτό που δεν άκουσε, το να λέει ότι αισθάνθηκε αυτό που δεν αισθάνθηκε, το να λέει ότι γνώρισε αυτό που δεν γνώρισε, το να λέει ότι δεν είδε αυτό που είδε, το να λέει ότι δεν άκουσε αυτό που άκουσε, το να λέει ότι δεν αισθάνθηκε αυτό που αισθάνθηκε, το να λέει ότι δεν γνώρισε αυτό που γνώρισε. Αυτές, μοναχοί, είναι οι οκτώ αγενείς δηλώσεις». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τις ευγενείς δηλώσεις

68. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι οκτώ ευγενείς δηλώσεις. Ποιες οκτώ; Το να λέει κανείς ότι δεν είδε αυτό που δεν είδε, το να λέει ότι δεν άκουσε αυτό που δεν άκουσε, το να λέει ότι δεν αισθάνθηκε αυτό που δεν αισθάνθηκε, το να λέει ότι δεν γνώρισε αυτό που δεν γνώρισε, το να λέει ότι είδε αυτό που είδε, το να λέει ότι άκουσε αυτό που άκουσε, το να λέει ότι αισθάνθηκε αυτό που αισθάνθηκε, το να λέει ότι γνώρισε αυτό που γνώρισε. Αυτές, μοναχοί, είναι οι οκτώ ευγενείς δηλώσεις». Ογδοη.

9. Η ομιλία για τη συνέλευση

69. «Υπάρχουν αυτές οι οκτώ συνελεύσεις, μοναχοί. Ποιες οκτώ; Η συνέλευση της πολεμικής κάστας, η συνέλευση βραχμάνων, η συνέλευση οικοδεσποτών, η σύναξη ασκητών, η συνέλευση των Τεσσάρων Μεγάλων Βασιλέων, η συνέλευση των Τριάντα Τριών θεών, η συνέλευση του Μάρα, η συνέλευση του Βράχμα. Γνωρίζω άμεσα, μοναχοί, ότι έχω πλησιάσει πολλές εκατοντάδες συνελεύσεις της πολεμικής κάστας. Εκεί έχω καθίσει μαζί τους, έχω συνομιλήσει και έχω συμμετάσχει σε συζήτηση. Εκεί όποια ήταν η εμφάνισή τους, τέτοια ήταν και η δική μου εμφάνιση· όποια ήταν η φωνή τους, τέτοια ήταν και η δική μου φωνή. Και με μια ομιλία για το Ντάμμα διδάσκω, παρακινώ, ενθαρρύνω και ευχαριστώ. Και ενώ μιλώ δεν με αναγνωρίζουν - 'ποιος άραγε είναι αυτός που μιλάει, θεός ή άνθρωπος;'. Αφού διδάξω, παρακινήσω, ενθαρρύνω και ευχαριστήσω με μια ομιλία για το Ντάμμα, εξαφανίζομαι. Και όταν έχω εξαφανιστεί δεν με αναγνωρίζουν - 'ποιος άραγε ήταν αυτός που εξαφανίστηκε, θεός ή άνθρωπος;'.»

«Γνωρίζω άμεσα, μοναχοί, ότι έχω πλησιάσει πολλές εκατοντάδες συνελεύσεις βραχμάνων... κ.λπ... συνελεύσεις οικοδεσποτών... συνάξεις ασκητών... συνελεύσεις των Τεσσάρων Μεγάλων Βασιλέων... συνελεύσεις των Τριάντα Τριών θεών... συνελεύσεις του Μάρα... συνελεύσεις του Βράχμα. Εκεί έχω καθίσει μαζί τους, έχω συνομιλήσει και έχω συμμετάσχει σε συζήτηση. Εκεί όποια ήταν η εμφάνισή τους, τέτοια ήταν και η δική μου εμφάνιση· όποια ήταν η φωνή τους, τέτοια ήταν και η δική μου φωνή. Και με μια ομιλία για το Ντάμμα διδάσκω, παρακινώ, ενθαρρύνω και ευχαριστώ. Και ενώ μιλώ δεν με αναγνωρίζουν - 'ποιος άραγε είναι αυτός που μιλάει, θεός ή άνθρωπος;'. Αφού διδάξω, παρακινήσω, ενθαρρύνω και ευχαριστήσω με μια

ομιλία για το Ντάμμα, εξαφανίζομαι. Και όταν έχω εξαφανιστεί δεν με αναγνωρίζουν - 'ποιος άραγε ήταν αυτός που εξαφανίστηκε, θεός ή άνθρωπος;' Αυτές, μοναχοί, είναι οι οκτώ συνελεύσεις». Ένατη.

10. Η ομιλία για τον σεισμό

70. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στη Βεσάλι για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησε στη Βεσάλι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Πάρε, Άναντα, το ύφασμα καθίσματος. Θα πάμε στο ιερό μνημείο Τσάπαλα για ημερήσια διαμονή». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Άναντα στον Ευλογημένο και αφού πήρε το ύφασμα καθίσματος, ακολούθησε τον Ευλογημένο από κοντά.

Τότε ο Ευλογημένος πήγε στο ιερό μνημείο Τσάπαλα· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Γοητευτική, Άναντα, είναι η Βεσάλι, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Ουντένα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Γκοτάμακα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Σαττάμπα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Μπαχουπούττακα· γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Σαραντάντα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Τσάπαλα. Οποιοσδήποτε, Άναντα, έχει αναπτύξει τις τέσσερις βάσεις πνευματικής δύναμης, τις έχει καλλιεργήσει, τις έχει κάνει όχημα, τις έχει κάνει θεμέλιο, τις έχει εδραιώσει, τις έχει εξασκήσει και τις έχει καλά ξεκινήσει, αυτός αν επιθυμεί, Άναντα, θα μπορούσε να παραμείνει για έναν κοσμικό κύκλο ή για το υπόλοιπο ενός κοσμικού κύκλου. Ο Τατχάγκατα, Άναντα, έχει αναπτύξει τις τέσσερις βάσεις πνευματικής δύναμης, τις έχει καλλιεργήσει, τις έχει κάνει όχημα, τις έχει κάνει θεμέλιο, τις έχει εδραιώσει, τις έχει εξασκήσει και τις έχει καλά ξεκινήσει. Αν επιθυμεί, Άναντα, ο Τατχάγκατα θα μπορούσε να παραμείνει για έναν κοσμικό κύκλο ή για το υπόλοιπο ενός κοσμικού κύκλου». Ακόμη κι έτσι ο σεβάσμιο Άναντα, ενώ ο Ευλογημένος έδινε ένα τόσο προφανές σημάδι, ενώ έδινε ένα τόσο προφανές φως, δεν μπόρεσε να το διεισδύσει· δεν ζήτησε από τον Ευλογημένο: «Ας παραμείνει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος για έναν κοσμικό κύκλο, ας παραμείνει ο Καλότυχος για έναν κοσμικό κύκλο, για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, από συμπόνια για τον κόσμο, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων», καθώς ο νους του ήταν κατειλημμένος από τον Μάρα.

Για δεύτερη φορά ο Ευλογημένος... κ.λπ... Για τρίτη φορά ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Γοητευτική, Άναντα, είναι η Βεσάλι, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Ουντένα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Γκοτάμακα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Σαττάμπα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Μπαχουπούττακα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Σαραντάντα, γοητευτικό είναι το ιερό μνημείο Τσάπαλα. Οποιοσδήποτε, Άναντα, έχει αναπτύξει τις τέσσερις βάσεις πνευματικής δύναμης, τις έχει καλλιεργήσει, τις έχει κάνει όχημα, τις έχει κάνει θεμέλιο, τις έχει εδραιώσει, τις έχει εξασκήσει και τις έχει καλά ξεκινήσει, αυτός αν επιθυμεί, Άναντα, θα μπορούσε να παραμείνει για έναν κοσμικό κύκλο ή για το υπόλοιπο ενός κοσμικού κύκλου. Ο Τατχάγκατα, Άναντα, έχει αναπτύξει τις τέσσερις βάσεις πνευματικής δύναμης... κ.λπ... αν επιθυμεί, Άναντα, ο Τατχάγκατα θα μπορούσε να παραμείνει για έναν κοσμικό κύκλο ή για το υπόλοιπο ενός κοσμικού κύκλου». Ακόμη κι έτσι ο σεβάσμιο Άναντα, ενώ ο Ευλογημένος έδινε ένα τόσο

προφανές σημάδι, ενώ έδινε ένα τόσο προφανές φως, δεν μπόρεσε να το διεισδύσει· δεν ζήτησε από τον Ευλογημένο: «Ας παραμείνει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος για έναν κοσμικό κύκλο, ας παραμείνει ο Καλότυχος για έναν κοσμικό κύκλο, για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, από συμπόνια για τον κόσμο, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων», καθώς ο νους του ήταν κατειλημμένος από τον Μάρα.

Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Πήγαινε εσύ, Άναντα, όποτε θεωρείς ότι είναι η κατάλληλη ώρα». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Άναντα στον Ευλογημένο και αφού σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και κάθισε όχι μακριά από τον Ευλογημένο, στη βάση κάποιου δένδρου. Τότε ο Μάρα ο Κακός, λίγο μετά την αναχώρηση του σεβάσμιου Άναντα, είπε στον Ευλογημένο:

«Ας επιτύχει τώρα το τελικό Νιμπάνα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος, ας επιτύχει το τελικό Νιμπάνα ο Καλότυχος. Τώρα είναι ο χρόνος για το τελικό Νιμπάνα, σεβάσμιε κύριε, του Ευλογημένου. Και όμως αυτά τα λόγια ειπώθηκαν, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο: "Δεν θα επιτύχω το τελικό Νιμπάνα, Κακέ, μέχρι οι μοναχοί μου να γίνουν μαθητές ικανοί, πειθαρχημένοι, με αυτοπεποίθηση, που έχουν επιτύχει την ελευθερία από τις νοητικές δεσμεύσεις, πολυμαθείς, κάτοχοι της Διδασκαλίας, που ασκούν σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία, που ασκούν σωστά, που ακολουθούν τη συμφωνούσα διδασκαλία, και αφού μάθουν τη διδαχή του δασκάλου τους, θα την εξηγούν, θα τη διδάσκουν, θα τη διακηρύσσουν, θα την καθιερώνουν, θα την αποκαλύπτουν, θα την αναλύουν, θα την ξεκαθαρίζουν, και αφού αντικρούσουν καλά με τον κανόνα τις εγερθείσες αντίθετες διδασκαλίες, θα διδάσκουν τη Διδασκαλία με το θαυμάσιο αποτέλεσμα της απελευθέρωσης". Τώρα, σεβάσμιε κύριε, οι μοναχοί του Ευλογημένου είναι μαθητές ικανοί, πειθαρχημένοι, με αυτοπεποίθηση, που έχουν επιτύχει την ελευθερία από τις νοητικές δεσμεύσεις, πολυμαθείς, κάτοχοι της Διδασκαλίας, που ασκούν σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία, που ασκούν σωστά, που ακολουθούν τη συμφωνούσα διδασκαλία, και αφού έμαθαν τη διδαχή του δασκάλου τους, την εξηγούν, τη διδάσκουν, τη διακηρύσσουν, την καθιερώνουν, την αποκαλύπτουν, την αναλύουν, την ξεκαθαρίζουν, και αφού αντικρούσουν καλά με τον κανόνα τις εγερθείσες αντίθετες διδασκαλίες, διδάσκουν τη Διδασκαλία με το θαυμάσιο αποτέλεσμα της απελευθέρωσης.

«Ας επιτύχει τώρα το τελικό Νιμπάνα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος, ας επιτύχει το τελικό Νιμπάνα ο Καλότυχος. Τώρα είναι ο χρόνος για το τελικό Νιμπάνα, σεβάσμιε κύριε, του Ευλογημένου. Και όμως αυτά τα λόγια ειπώθηκαν, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο: "Δεν θα επιτύχω το τελικό Νιμπάνα, Κακέ, μέχρι οι μοναχές μου να γίνουν μαθήτριες... κ.λπ... μέχρι οι λαϊκοί ακόλουθοί μου να γίνουν μαθητές... κ.λπ... μέχρι οι λαϊκές ακόλουθοί μου να γίνουν μαθήτριες ικανές, πειθαρχημένες, με αυτοπεποίθηση, που έχουν επιτύχει την ελευθερία από τις νοητικές δεσμεύσεις, πολυμαθείς, κάτοχοι της Διδασκαλίας, που ασκούν σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία, που ασκούν σωστά, που ακολουθούν τη συμφωνούσα διδασκαλία, και αφού μάθουν τη διδαχή του δασκάλου τους, θα την εξηγούν, θα τη διδάσκουν, θα τη διακηρύσσουν, θα την καθιερώνουν, θα την αποκαλύπτουν, θα την αναλύουν, θα την ξεκαθαρίζουν, και αφού αντικρούσουν καλά με τον κανόνα τις εγερθείσες αντίθετες διδασκαλίες, θα διδάσκουν τη Διδασκαλία με το θαυμάσιο

αποτέλεσμα της απελευθέρωσης". Τώρα, σεβάσμιε κύριε, οι λαϊκές ακόλουθοι του Ευλογημένου είναι μαθήτριες ικανές, πειθαρχημένες, με αυτοπεποίθηση, που έχουν επιτύχει την ελευθερία από τις νοητικές δεσμεύσεις, πολυμαθείς, κάτοχοι της Διδασκαλίας, που ασκούν σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία, που ασκούν σωστά, που ακολουθούν τη συμφωνούσα διδασκαλία, και αφού έμαθαν τη διδαχή του δασκάλου τους, την εξηγούν, τη διδάσκουν, τη διακηρύσσουν, την καθιερώνουν, την αποκαλύπτουν, την αναλύουν, την ξεκαθαρίζουν, και αφού αντικρούσουν καλά με τον κανόνα τις εγερθείσες αντίθετες διδασκαλίες, διδάσκουν τη Διδασκαλία με το θαυμάσιο αποτέλεσμα της απελευθέρωσης.

«Ας επιτύχει τώρα το τελικό Νιμπάνα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος, ας επιτύχει το τελικό Νιμπάνα ο Καλότυχος. Τώρα είναι ο χρόνος για το τελικό Νιμπάνα, σεβάσμιε κύριε, του Ευλογημένου. Και όμως αυτά τα λόγια ειπώθηκαν, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο: "Δεν θα επιτύχω το τελικό Νιμπάνα, Κακέ, μέχρι αυτή η άγια ζωή μου να γίνει επιτυχημένη και ακμάζουσα και εκτεταμένη και γνωστή σε πολλούς και διαδεδομένη, μέχρι να γίνει καλά διακηρυγμένη από θεούς και ανθρώπους". Τώρα, σεβάσμιε κύριε, η άγια ζωή του Ευλογημένου είναι επιτυχημένη και ακμάζουσα και εκτεταμένη και γνωστή σε πολλούς και διαδεδομένη, καλά διακηρυγμένη από θεούς και ανθρώπους.

«Ας επιτύχει τώρα το τελικό Νιμπάνα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος, ας επιτύχει το τελικό Νιμπάνα ο Καλότυχος. Τώρα είναι ο χρόνος για το τελικό Νιμπάνα, σεβάσμιε κύριε, του Ευλογημένου». «Να ζεις άνετα, Κακέ. Σε λίγο θα συμβεί το τελικό Νιμπάνα του Τατχάγκατα. Μετά την παρέλευση τριών μηνών από τώρα ο Τατχάγκατα θα επιτύχει το τελικό Νιμπάνα».

Τότε ο Ευλογημένος, στο ιερό μνημείο Τσάπαλα, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, εγκατέλειψε τη ζωτική δραστηριότητα. Και όταν η ζωτική δραστηριότητα εγκαταλείφθηκε από τον Ευλογημένο, έγινε μεγάλος σεισμός, τρομακτικός και ανατριχιαστικός, και τα ουράνια τύμπανα αντήχησαν. Τότε ο Ευλογημένος, κατανοώντας αυτό το νόημα, εκείνη τη στιγμή εξέφρασε αυτόν τον εμπνευσμένο λόγο:

«Το μετρήσιμο και το αμέτρητο, την προέλευση, τη δραστηριότητα της ύπαρξης εγκατέλειψε ο σοφός·
Χαίροντας εσωτερικά, αυτοσυγκεντρωμένος, έσπασε σαν θώρακα την αυθυπαρξία».

Τότε στον σεβάσμιο Άναντα ήρθε αυτή η σκέψη: «Μεγάλος πράγματι αυτός ο σεισμός· πολύ μεγάλος πράγματι αυτός ο σεισμός, τρομακτικός και ανατριχιαστικός, και τα ουράνια τύμπανα αντήχησαν. Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού;»

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Μεγάλος πράγματι αυτός, Σεβάσμιε Κύριε, ο σεισμός· πολύ μεγάλος πράγματι αυτός, Σεβάσμιε Κύριε, ο σεισμός, τρομακτικός και ανατριχιαστικός, και τα ουράνια τύμπανα αντήχησαν. Ποια, Σεβάσμιε Κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού;»

«Αυτές, Άναντα, είναι οι οκτώ αιτίες, οι οκτώ συνθήκες για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού. Ποιες οκτώ; Αυτή, Άναντα, η μεγάλη γη είναι εδραιωμένη στο νερό· το νερό είναι εδραιωμένο στον αέρα· ο αέρας βρίσκεται στον χώρο. Έρχεται, Άναντα, ο καιρός που φυσούν μεγάλοι άνεμοι· οι μεγάλοι άνεμοι φυσώντας σείουν το νερό· το νερό σειόμενο σείει τη γη. Αυτή, Άναντα, είναι η πρώτη αιτία, η πρώτη συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού.

«Επιπλέον, Άναντα, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου, ή κάποια θεότητα με μεγάλη υπερφυσική δύναμη και μεγάλη επιρροή. Αυτός έχει αναπτύξει περιορισμένη αντίληψη της γης και απεριόριστη αντίληψη του νερού. Αυτός σείει αυτή τη γη, την κλονίζει, τη συνταράσσει και τη δονεί. Αυτή, Άναντα, είναι η δεύτερη αιτία, η δεύτερη συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού.

«Επιπλέον, Άναντα, όταν ο Μπόντχισαττα, έχοντας πέσει από τον κόσμο των Τουσίτα, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, κατέρχεται στη μήτρα της μητέρας του, τότε αυτή η γη τρέμει, σείεται, συνταράσσεται και δονείται. Αυτή, Άναντα, είναι η τρίτη αιτία· η τρίτη συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού.

«Επιπλέον, Άναντα, όταν ο Μπόντχισαττα, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, βγαίνει από τη μήτρα της μητέρας του, τότε αυτή η γη τρέμει, σείεται και δονείται. Αυτή, Άναντα, είναι η τέταρτη αιτία, η τέταρτη συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού.

«Επιπλέον, Άναντα, όταν ο Τατχάγκατα αφυπνίζεται πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση, τότε αυτή η γη τρέμει, σείεται και δονείται. Αυτή, Άναντα, είναι η πέμπτη αιτία, η πέμπτη συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού.

«Επιπλέον, Άναντα, όταν ο Τατχάγκατα θέτει σε κίνηση τον ανυπέρβλητο τροχό της Διδασκαλίας, τότε αυτή η γη τρέμει, σείεται και δονείται. Αυτή, Άναντα, είναι η έκτη αιτία, η έκτη συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού.

«Επιπλέον, Άναντα, όταν ο Τατχάγκατα, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, εγκαταλείπει τη ζωτική δραστηριότητα, τότε αυτή η γη τρέμει, σείεται και δονείται. Αυτή, Άναντα, είναι η έβδομη αιτία, η έβδομη συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού.

«Επιπλέον, Άναντα, όταν ο Τατχάγκατα επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα στο στοιχείο του Νιμπάνα χωρίς υπόλειμμα προσκόλλησης, τότε αυτή η γη τρέμει, σείεται και δονείται. Αυτή, Άναντα, είναι η όγδοη αιτία, η όγδοη συνθήκη για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού. Αυτές, Άναντα, είναι οι οκτώ αιτίες, οι οκτώ συνθήκες για την εμφάνιση του μεγάλου σεισμού.» Δέκατη.

Το κεφάλαιο του σεισμού, δεύτερο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Επιθυμία, αρκετό και συνοπτικά, Γκαγιά μαζί με κυρίαρχο·
Απολύτρωση, δύο και συμβατικές εκφράσεις, συνέλευση και σεισμός.

3. Το κεφάλαιο για τα ζεύγη

---

1. Η πρώτη ομιλία για την πίστη

71. «Ένας μοναχός, μοναχοί, έχει πίστη, αλλά δεν είναι ηθικός. Έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός;' Όταν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης.

«Ένας μοναχός, μοναχοί, έχει πίστη και είναι ηθικός, αλλά δεν είναι πολυμαθής. Έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός και πολυμαθής;' Όταν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός και πολυμαθής, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης.

«Ένας μοναχός, μοναχοί, έχει πίστη και είναι ηθικός και πολυμαθής, αλλά δεν είναι διδάσκαλος της Διδασκαλίας... κ.λπ... είναι διδάσκαλος της Διδασκαλίας, αλλά δεν συχνάζει στις συνελεύσεις... κ.λπ... συχνάζει στις συνελεύσεις, αλλά δεν διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση με αυτοπεποίθηση... κ.λπ... διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση με αυτοπεποίθηση, αλλά δεν αποκτά κατά βούληση, δεν αποκτά χωρίς δυσκολία, δεν αποκτά χωρίς κόπο τις τέσσερις διαλογιστικές εκστάσεις σχετικές με τον ανώτερο νου, που αποτελούν ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή... κ.λπ... αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο τις τέσσερις διαλογιστικές εκστάσεις σχετικές με τον ανώτερο νου, που αποτελούν ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή, αλλά με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, δεν έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, δεν έχει επιτύχει, δεν διαμένει· έτσι αυτή ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός και πολυμαθής και διδάσκαλος της Διδασκαλίας και να συχνάζω στις συνελεύσεις και να διδάσκω τη Διδασκαλία στη συνέλευση με αυτοπεποίθηση, και να αποκτώ κατά βούληση, να αποκτώ χωρίς δυσκολία, να αποκτώ χωρίς κόπο τις τέσσερις διαλογιστικές εκστάσεις σχετικές με τον ανώτερο νου, που αποτελούν ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή, και με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένω'».

«Όταν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός και πολυμαθής και διδάσκαλος της Διδασκαλίας και συχνάζει στις συνελεύσεις και διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση με αυτοπεποίθηση, και αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο τις τέσσερις διαλογιστικές εκστάσεις σχετικές με τον ανώτερο νου, που αποτελούν ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή, και με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, διαμένει· έτσι αυτή ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι εμπνευστής εμπιστοσύνης από κάθε πλευρά και πλήρης σε κάθε τρόπο». Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για την πίστη

72. «Ένας μοναχός, μοναχοί, έχει πίστη, αλλά δεν είναι ηθικός. Έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός;' Όταν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός, έτσι αυτός ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης.

«Ένας μοναχός, μοναχοί, έχει πίστη και είναι ηθικός, αλλά δεν είναι πολυμαθής... κ.λπ... είναι πολυμαθής, αλλά δεν είναι διδάσκαλος της Διδασκαλίας... κ.λπ... είναι διδάσκαλος της Διδασκαλίας, αλλά δεν συχνάζει στις συνελεύσεις... κ.λπ... συχνάζει στις συνελεύσεις, αλλά δεν διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση με αυτοπεποίθηση... κ.λπ... διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση με αυτοπεποίθηση, αλλά εκείνες τις ήρεμες απολυτρώσεις που υπερβαίνουν την ύλη, τις άυλες, δεν τις βιώνει με το σώμα και δεν διαμένει... κ.λπ... εκείνες τις ήρεμες απολυτρώσεις που υπερβαίνουν την ύλη, τις άυλες, τις βιώνει με το σώμα και διαμένει, αλλά με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, δεν έχει ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, δεν έχει επιτύχει, δεν διαμένει· έτσι αυτή ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι ατελής. Γι' αυτό αυτή η ιδιότητα πρέπει να συμπληρωθεί - 'πώς θα μπορούσα να έχω πίστη και να είμαι ηθικός και πολυμαθής και διδάσκαλος της Διδασκαλίας και να συχνάζω στις συνελεύσεις και να διδάσκω τη Διδασκαλία στη συνέλευση με αυτοπεποίθηση, και εκείνες τις ήρεμες απολυτρώσεις που υπερβαίνουν την ύλη, τις άυλες, να τις βιώνω με το σώμα και να διαμένω, και με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένω'».

«Όταν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι ηθικός και πολυμαθής και διδάσκαλος της Διδασκαλίας και συχνάζει στις συνελεύσεις και διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση με αυτοπεποίθηση. Εκείνες τις ήρεμες απολυτρώσεις που υπερβαίνουν την ύλη, τις άυλες, τις βιώνει με το σώμα και διαμένει, και με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών... κ.λπ... έχοντας πραγματοποιήσει, έχοντας επιτύχει, διαμένει· έτσι αυτή ως προς αυτήν την ιδιότητα είναι πλήρης. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι εμπνευστής εμπιστοσύνης από κάθε πλευρά και πλήρης σε κάθε τρόπο». Δεύτερο.

3. Η πρώτη ομιλία για την ανάμνηση του θανάτου

73. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Νάτικα, στον δημόσιο ξενώνα από τούβλα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Η ανάμνηση του θανάτου, μοναχοί, όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, είναι βασισμένη στην αθανασία, έχει την αθανασία ως τελικό στόχο. Αναπτύσσετε λοιπόν εσείς, μοναχοί, την ανάμνηση του θανάτου;»

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα μια νύχτα και μια μέρα, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα μια μέρα, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα μισή μέρα, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο τρώω ένα γεύμα από προσφερόμενη τροφή, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο τρώω μισό γεύμα από προσφερόμενη τροφή, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο μασάω και καταπίνω τέσσερις ή πέντε μπουκιές, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο να μασήσω και να καταπιώ μια μπουκιά, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο αφού εισπνεύσω να εκπνεύσω ή αφού εκπνεύσω να εισπνεύσω, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Ευλογημένος είπε σε εκείνους τους μοναχούς: «Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα μια νύχτα και μια μέρα, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Και αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την

ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα μια μέρα, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. και αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα μισή μέρα, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Και αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο τρώω ένα γεύμα από προσφερόμενη τροφή, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. και αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο τρώω μισό γεύμα από προσφερόμενη τροφή, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Και αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο μασάω και καταπίνω τέσσερις ή πέντε μπουκιές, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει' - αυτοί ονομάζονται, μοναχοί, μοναχοί που διαμένουν αμελείς, αναπτύσσουν αργά την ανάμνηση του θανάτου για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών».

Αυτός όμως ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο να μασήσω και να καταπιώ μια μπουκιά, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'. Και αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο αφού εισπνεύσω να εκπνεύσω ή αφού εκπνεύσω να εισπνεύσω, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει' - αυτοί ονομάζονται, μοναχοί, 'μοναχοί που διαμένουν επιμελείς, αναπτύσσουν οξεία την ανάμνηση του θανάτου για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών'».

«Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'Θα διαμένουμε επιμελείς, θα αναπτύσσουμε οξεία την ανάμνηση του θανάτου για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Τρίτη.

4. Η δεύτερη ομιλία για την ανάμνηση του θανάτου

74. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Νάτικα, στον δημόσιο ξενώνα από τούβλα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς... κ.λπ... «Η ανάμνηση του θανάτου, μοναχοί, όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, είναι βασισμένη στην αθανασία, έχει την αθανασία ως τελικό στόχο.

Και πώς, μοναχοί, η ανάμνηση του θανάτου όταν αναπτυχθεί, πώς όταν καλλιεργηθεί έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, είναι βασισμένη στην αθανασία, έχει την αθανασία ως τελικό στόχο; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός όταν η ημέρα έχει περάσει και η νύχτα έχει έρθει, σκέφτεται έτσι - 'πολλές λοιπόν είναι οι συνθήκες του θανάτου μου - ένα φίδι θα μπορούσε να με δαγκώσει, ή ένας σκορπιός θα μπορούσε να με δαγκώσει, ή μια σαρανταποδαρούσα θα μπορούσε να με δαγκώσει· εξαιτίας αυτού θα μπορούσε να επέλθει η λήξη του χρόνου μου. Αυτό θα ήταν εμπόδιο για μένα. Ή θα μπορούσα να σκοντάψω και να πέσω, ή η τροφή που έφαγα θα μπορούσε να μου προκαλέσει δυσφορία, ή η χολή μου θα μπορούσε να διαταραχθεί, ή το φλέγμα μου θα μπορούσε να διαταραχθεί, ή οι κοφτεροί άνεμοι θα μπορούσαν να διαταραχθούν, ή άνθρωποι θα μπορούσαν να με επιτεθούν, ή μη ανθρώπινα πνεύματα θα μπορούσαν να με επιτεθούν· εξαιτίας αυτού θα μπορούσε να επέλθει η λήξη του χρόνου μου. Αυτό θα ήταν εμπόδιο για μένα'. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί,

πρέπει να αναστοχαστεί έτσι - 'υπάρχουν άραγε σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω τη νύχτα;»

«Αν, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - 'υπάρχουν σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω τη νύχτα', τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων πρέπει να γίνει υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα.

Όπως, μοναχοί, κάποιος με φλεγόμενο ρούχο ή φλεγόμενο κεφάλι θα έκανε υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλο και ενθουσιασμό και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα για το σβήσιμο αυτού ακριβώς του ρούχου ή του κεφαλιού· ακριβώς έτσι, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων πρέπει να γίνει υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα.

«Αν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - 'δεν υπάρχουν σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω τη νύχτα', τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός όταν η νύχτα έχει περάσει και η ημέρα έχει έρθει, σκέφτεται έτσι - 'πολλές λοιπόν είναι οι συνθήκες του θανάτου μου -ένα φίδι θα μπορούσε να με δαγκώσει, ή ένας σκορπιός θα μπορούσε να με δαγκώσει, ή μια σαρανταποδαρούσα θα μπορούσε να με δαγκώσει· εξαιτίας αυτού θα μπορούσε να επέλθει η λήξη του χρόνου μου. Αυτό θα ήταν εμπόδιο για μένα. Ή θα μπορούσα να σκοντάψω και να πέσω, ή η τροφή που έφαγα θα μπορούσε να μου προκαλέσει δυσφορία, ή η χολή μου θα μπορούσε να διαταραχθεί, ή το φλέγμα μου θα μπορούσε να διαταραχθεί, ή οι κοφτεροί άνεμοι θα μπορούσαν να διαταραχθούν, ή άνθρωποι θα μπορούσαν να με επιτεθούν, ή μη ανθρώπινα πνεύματα θα μπορούσαν να με επιτεθούν· εξαιτίας αυτού θα μπορούσε να επέλθει η λήξη του χρόνου μου. Αυτό θα ήταν εμπόδιο για μένα'. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι - 'υπάρχουν άραγε σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω την ημέρα;»

«Αν, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - 'υπάρχουν σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω κατά τη διάρκεια της ημέρας', τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων πρέπει να γίνει υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα.

Όπως, μοναχοί, κάποιος με φλεγόμενο ρούχο ή φλεγόμενο κεφάλι θα έκανε υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλο και ενθουσιασμό και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα για το σβήσιμο αυτού ακριβώς του ρούχου ή του κεφαλιού· ακριβώς έτσι, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων πρέπει να γίνει

υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα.

«Αν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - 'δεν υπάρχουν σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω κατά τη διάρκεια της ημέρας', τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις. Όταν η ανάμνηση του θανάτου, μοναχοί, έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει καλλιεργηθεί έτσι, έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, είναι βασισμένη στην αθανασία, έχει την αθανασία ως τελικό στόχο». Τέταρτο.

5. Η πρώτη ομιλία για την τελειότητα

75. «Υπάρχουν αυτές οι οκτώ τελειότητες, μοναχοί. Ποιες οκτώ; Η τελειότητα στην εργατικότητα, η τελειότητα στην προστασία, η καλή φιλία, η ισορροπημένη ζωή, η τελειότητα στην πίστη, η τελειότητα στην ηθική, η τελειότητα στη γενναιοδωρία, η τελειότητα στη σοφία - αυτές, μοναχοί, είναι οι οκτώ τελειότητες».

«Δραστήριος στις εργασίες, επιμελής, ικανός στη διαχείριση·
διάγει ισορροπημένη ζωή, προστατεύει τα συγκεντρωμένα.

«Πιστός, τέλειος στην ηθική, γενναιόδωρος, χωρίς τσιγκουνιά·
πάντα καθαρίζει την οδό, για την ευημερία στη μελλοντική ζωή.

«Αυτές οι οκτώ ιδιότητες, του πιστού οικοδεσπότη·
διακηρύχθηκαν από αυτόν με το αληθινό όνομα, φέρνουν ευτυχία και στις δύο περιπτώσεις.

Για την ευημερία και το όφελος στην παρούσα ζωή, και για την ευτυχία στη μέλλουσα·

έτσι για αυτούς που διάγουν την οικιακή ζωή, η γενναιοδωρία αυξάνει την αξιέπαινη πράξη». Πέμπτο.

6. Η δεύτερη ομιλία για την τελειότητα

76. «Υπάρχουν αυτές οι οκτώ τελειότητες, μοναχοί. Ποιες οκτώ; Η τελειότητα στην εργατικότητα, η τελειότητα στην προστασία, η καλή φιλία, η ισορροπημένη ζωή, η τελειότητα στην πίστη, η τελειότητα στην ηθική, η τελειότητα στη γενναιοδωρία, η τελειότητα στη σοφία. Και ποια, μοναχοί, είναι η τελειότητα στην εργατικότητα; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας κερδίζει τη ζωή του με οποιοδήποτε επάγγελμα - είτε με γεωργία, είτε με εμπόριο, είτε με βοσκή αγελάδων, είτε με τοξοβολία, είτε με βασιλική υπηρεσία, είτε με κάποια άλλη τέχνη - σε αυτό είναι επιδέξιος, μη τεμπέλης, προικισμένος με διερεύνηση για τα κατάλληλα μέσα σε αυτά, ικανός να τα κάνει, ικανός να τα διοργανώσει. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, τελειότητα στην εργατικότητα.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η τελειότητα στην προστασία; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας έχει πλούτη αποκτημένα με εργατικότητα και ενεργητικότητα, συγκεντρωμένα με τη δύναμη των χεριών του, κερδισμένα με τον ιδρώτα του, δίκαια, αποκτημένα με δικαιοσύνη· αυτά τα διαφυλάσσει με φύλαξη και προστασία -

‘Πώς να μην μου αρπάξουν τα πλούτη ούτε οι βασιλιάδες, ούτε οι κλέφτες να μην τα αρπάξουν, ούτε η φωτιά να τα κάψει, ούτε το νερό να τα παρασύρει, ούτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι να τα αρπάξουν’. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, τελειότητα στην προστασία.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η καλή φιλία; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας σε όποιο χωριό ή κωμόπολη διαμένει, εκεί όσοι υπάρχουν - οικοδεσπότες ή γιοι οικοδεσποτών, είτε νέοι με ώριμη ηθική, είτε μεγαλύτεροι με ώριμη ηθική, τέλειοι στην πίστη, τέλειοι στην ηθική, τέλειοι στη γενναιοδωρία, τέλειοι στη σοφία - με αυτούς στέκεται μαζί, συνομιλεί, επιτυγχάνει συζήτηση· από εκείνους που είναι τέλειοι στην πίστη μαθαίνει την τελειότητα στην πίστη, από εκείνους που είναι τέλειοι στην ηθική μαθαίνει την τελειότητα στην ηθική, από εκείνους που είναι τέλειοι στη γενναιοδωρία μαθαίνει την τελειότητα στη γενναιοδωρία, από εκείνους που είναι τέλειοι στη σοφία μαθαίνει την τελειότητα στη σοφία. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, καλή φιλία.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η ισορροπημένη ζωή; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - ‘Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα’. Όπως, μοναχοί, ένας ζυγιστής ή ο μαθητευόμενος ενός ζυγιστή, αφού σηκώσει τη ζυγαριά, γνωρίζει - ‘κατά τόσο γέρνει κάτω, κατά τόσο σηκώνεται πάνω’· ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - ‘Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα’. Αν αυτός, μοναχοί, ο γιος καλής οικογένειας με λίγο εισόδημα ζει πολυτελή ζωή, υπάρχουν αυτοί που θα λένε γι’ αυτόν: ‘Αυτός ο γιος καλής οικογένειας τρώει τα πλούτη του σαν να τρώει σύκα’. Αν όμως αυτός, μοναχοί, ο γιος καλής οικογένειας με μεγάλο εισόδημα ζει φτωχική ζωή, υπάρχουν αυτοί που θα λένε γι’ αυτόν - ‘Αυτός ο γιος καλής οικογένειας θα πεθάνει σαν φτωχός’. Αλλά όταν αυτός, μοναχοί, ο γιος καλής οικογένειας, γνωρίζοντας το εισόδημα των πλούτων και γνωρίζοντας τα έξοδα των πλούτων, κερδίζει τη ζωή του ισορροπημένα, ούτε υπερβολικά ούτε πολύ λίγα - ‘Έτσι το εισόδημά μου θα υπερβαίνει τα έξοδα, και τα έξοδά μου δεν θα υπερβαίνουν το εισόδημα’. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ισορροπημένη ζωή.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η τελειότητα στην πίστη; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας έχει πίστη, πιστεύει στη φώτιση του Τατχάγκατα - ‘Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος’. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, τελειότητα στην πίστη.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η τελειότητα στην ηθική; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας απέχει από τον φόνο έμβιων όντων... κ.λπ... απέχει από τα οινόπνευμα ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, τελειότητα στην ηθική.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η τελειότητα στη γενναιοδωρία; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας κατοικεί εντός οικίας με νου απαλλαγμένο από τον ρύπο της τσιγκουνιάς... κ.λπ... άξιος να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, τελειότητα στη γενναιοδωρία.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η τελειότητα στη σοφία; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας είναι σοφός... κ.λπ... που οδηγεί ορθά στην εξάλειψη της δυστυχίας. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, τελειότητα στη σοφία. Αυτές, μοναχοί, είναι οι οκτώ τελειότητες».

«Δραστήριος στις εργασίες, επιμελής, ικανός στη διαχείριση·
διάγει ισορροπημένη ζωή, προστατεύει τα συγκεντρωμένα.

«Πιστός, τέλειος στην ηθική, γενναιόδωρος, χωρίς τσιγκουνιά·
πάντα καθαρίζει την οδό, για την ευημερία στη μελλοντική ζωή.

«Αυτές οι οκτώ ιδιότητες, του πιστού οικοδεσπότη·
διακηρύχθηκαν από αυτόν με το αληθινό όνομα, φέρνουν ευτυχία και στις δύο περιπτώσεις.

Για την ευημερία και το όφελος στην παρούσα ζωή, και για την ευτυχία στη μέλλουσα·
έτσι για αυτούς που διάγουν την οικιακή ζωή, η γενναιοδωρία αυξάνει την αξιέπαινη πράξη». Έκτο.

7. Η ομιλία για την επιθυμία

77. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Υπάρχουν, φίλοι, αυτά τα οκτώ άτομα στον κόσμο. Ποιες οκτώ; Εδώ, φίλοι, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος δεν εγείρεται. Αυτός με εκείνη την απώλεια θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός λέγεται, φίλοι, 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, και δεν είναι αποδέκτης, και θλιβόμενος και θρηνώδης, και έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, φίλοι, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος εγείρεται. Αυτός με εκείνο το υλικό κέρδος μεθά, αμελεί, περιπίπτει σε αμέλεια. Αυτός λέγεται, φίλοι, 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, και είναι αποδέκτης και μεθυσμένος και αμελής, και έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, φίλοι, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, δεν εγείρεται υλικό κέρδος. Αυτός με εκείνη την απώλεια θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός λέγεται, φίλοι, 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για

υλικό κέρδος, δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, και δεν είναι αποδέκτης, και θλιβόμενος και θρηνώδης, και έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, φίλοι, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος εγείρεται. Αυτός με εκείνο το υλικό κέρδος μεθά, αμελεί, περιπίπτει σε αμέλεια. Αυτός λέγεται, φίλοι, 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, και είναι αποδέκτης και μεθυσμένος και αμελής, και έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, φίλοι, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος δεν εγείρεται. Αυτός με εκείνη την απώλεια δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός λέγεται, φίλοι, 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, και δεν είναι αποδέκτης, και δεν είναι θλιβόμενος ούτε θρηνώδης, και δεν έχει εκπέσει από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, φίλοι, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, εγείρεται υλικό κέρδος. Αυτός με αυτό το υλικό κέρδος δεν μεθά, δεν αμελεί, δεν περιπίπτει σε αμέλεια. Αυτός λέγεται, φίλοι, 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για υλικό κέρδος, και είναι αποδέκτης, και δεν μεθά και δεν αμελεί, και δεν έχει αποκοπεί από την Άριστη Διδασκαλία'.»

«Εδώ επίσης, φίλοι, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος δεν εγείρεται. Αυτός με εκείνη την απώλεια δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός λέγεται, φίλοι, 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, και δεν είναι αποδέκτης, και δεν θλίβεται και δεν θρηνεί, και δεν έχει αποκοπεί από την Άριστη Διδασκαλία'.

«Εδώ επίσης, φίλοι, σε έναν μοναχό που διαμένει απομονωμένος, με ανεξάρτητη διαβίωση, εγείρεται επιθυμία για υλικό κέρδος. Αυτός δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος. Σε αυτόν που δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, υλικό κέρδος εγείρεται. Αυτός με αυτό το υλικό κέρδος δεν μεθά, δεν αμελεί, δεν περιπίπτει σε αμέλεια. Αυτός λέγεται, φίλοι, 'μοναχός που διαμένει με επιθυμία για υλικό κέρδος, δεν σηκώνεται, δεν αγωνίζεται, δεν προσπαθεί για υλικό κέρδος, και είναι αποδέκτης, και δεν μεθά και δεν αμελεί, και δεν έχει αποκοπεί από την Άριστη Διδασκαλία'. Αυτά, φίλοι, τα οκτώ άτομα υπάρχουν στον κόσμο». Έβδομη.

8. Η ομιλία για το αρκετό

78. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς... κ.λπ...

«Προικισμένος με έξι ιδιότητες, φίλοι, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, ικανός για τους άλλους. Με ποιες έξι; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός κατανοεί γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία, έχει καλή έκφραση, είναι προικισμένος με ευγενική ομιλία, ευχερή, χωρίς τραύλισμα, ικανή να εξηγεί το νόημα· και είναι επιδεικνύων, παρακινητής, ενθαρρυντής, ευχαριστών τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, φίλοι, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, ικανός για τους άλλους.

«Προικισμένος με πέντε ιδιότητες, φίλοι, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, ικανός για τους άλλους. Ποιες είναι αυτές οι πέντε; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία... κ.λπ... και είναι επιδεικνύων... κ.λπ... τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις πέντε ιδιότητες, φίλοι, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, ικανός για τους άλλους.

«Προικισμένος με τέσσερις ιδιότητες, φίλοι, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, δεν είναι ικανός για τους άλλους. Ποιες τέσσερις; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός κατανοεί γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· αλλά δεν έχει καλή ομιλία... κ.λπ... ούτε είναι επιδεικνύων... κ.λπ... τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις τέσσερις ιδιότητες, φίλοι, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, δεν είναι ικανός για τους άλλους.

«Προικισμένος με τέσσερις ιδιότητες, φίλοι, ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά όχι για τον εαυτό του. Ποιες τέσσερις; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός κατανοεί γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· αλλά δεν εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· ούτε γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία... κ.λπ... και είναι επιδεικνύων... κ.λπ... τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις τέσσερις ιδιότητες, φίλοι, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά όχι για τον εαυτό του.

«Προικισμένος με τρεις ιδιότητες, φίλοι, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, αλλά όχι για τους άλλους. Με ποιες τρεις; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· αλλά δεν έχει καλή

ομιλία... κ.λπ... ούτε είναι επιδεικνύων... κ.λπ... τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, φίλοι, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, αλλά όχι για τους άλλους.

«Προικισμένος με τρεις ιδιότητες, φίλοι, ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά όχι για τον εαυτό του. Με ποιες τρεις; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· και είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· αλλά δεν εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· ούτε γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία... κ.λπ... ικανή να εξηγήει το νόημα, και είναι επιδεικνύων... κ.λπ... τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, φίλοι, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά όχι για τον εαυτό του.

«Προικισμένος με δύο ιδιότητες, φίλοι, ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, αλλά όχι για τους άλλους. Ποιες δύο; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· ούτε είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· αλλά δεν έχει καλή ομιλία... κ.λπ... ούτε είναι επιδεικνύων... κ.λπ... τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις δύο ιδιότητες, φίλοι, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τον εαυτό του, αλλά όχι για τους άλλους.

«Προικισμένος με δύο ιδιότητες, φίλοι, ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά όχι για τον εαυτό του. Ποιες δύο; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός δεν κατανοεί βέβαια γρήγορα τις καλές νοητικές καταστάσεις· ούτε είναι ικανός να διατηρεί τις διδασκαλίες που έχει ακούσει· αλλά δεν εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε· ούτε γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· και έχει καλή ομιλία, έχει καλή έκφραση, είναι προικισμένος με ευγενική ομιλία, ευχερή, χωρίς τραύλισμα, ικανή να εξηγήει το νόημα· και είναι επιδεικνύων, παρακινητής, ευθαρρυντής, ευχαριστών τους συντρόφους στην άγια ζωή. Με αυτές τις δύο ιδιότητες, φίλοι, προικισμένος ένας μοναχός είναι ικανός για τους άλλους, αλλά όχι για τον εαυτό του». Όγδοη.

9. Η ομιλία για την παρακμή

79. «Αυτά τα οκτώ, μοναχοί, φαινόμενα οδηγούν στην παρακμή ενός μοναχού που βρίσκεται σε εκπαίδευση. Ποιες οκτώ; Η ευχαρίστηση στην εργασία, η ευχαρίστηση στην κουβέντα, η ευχαρίστηση στον ύπνο, η ευχαρίστηση στην κοινωνική συναναστροφή, το να μη φρουρεί κανείς τις θύρες των αισθήσεων, η αμετρία στο φαγητό, η ευχαρίστηση στη σύσφιξη δεσμών, η ευχαρίστηση στην εμμόνη - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα οκτώ φαινόμενα που οδηγούν στην παρακμή ενός μοναχού που βρίσκεται σε εκπαίδευση.

«Αυτά τα οκτώ, μοναχοί, φαινόμενα οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού που βρίσκεται σε εκπαίδευση. Ποιες οκτώ; Η μη ευχαρίστηση στην εργασία, η μη ευχαρίστηση στην κουβέντα, η μη ευχαρίστηση στον ύπνο, η μη ευχαρίστηση στην κοινωνική συναναστροφή, το να φρουρεί κανείς τις θύρες των αισθήσεων, η μετριοπάθεια στο φαγητό, η ευχαρίστηση στην απομόνωση από την κοινωνία, η

ευχαρίστηση στην απουσία της εμμονής - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα οκτώ φαινόμενα που οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού που βρίσκεται σε εκπαίδευση». Ένατη.

10. Η ομιλία για τις βάσεις της σκηνορίας και της προσπάθειας

80. «Αυτές οι οκτώ, μοναχοί, είναι οι βάσεις σκηνορίας. Ποιες οκτώ; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχει εργασία να κάνει. Αυτός σκέφτεται: "Θα έχω εργασία να κάνω. Κάνοντας όμως την εργασία το σώμα μου θα κουραστεί. Ας ξαπλώσω!" Αυτός ξαπλώνει, δεν ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιήσιμου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πρώτη βάση σκηνορίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχει κάνει εργασία. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ έκανα εργασία. Κάνοντας όμως την εργασία το σώμα μου κουράστηκε. Ας ξαπλώσω!" Αυτός ξαπλώνει, δεν ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιήσιμου. Αυτή, μοναχοί, είναι η δεύτερη βάση σκηνορίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχει δρόμο να διανύσει. Αυτός σκέφτεται: "Θα έχω δρόμο να διανύσω. Διανύοντας όμως τον δρόμο το σώμα μου θα κουραστεί. Ας ξαπλώσω!" Αυτός ξαπλώνει, δεν ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιήσιμου. Αυτή, μοναχοί, είναι η τρίτη βάση σκηνορίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχει διανύσει δρόμο. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ διένυσα δρόμο. Διανύοντας όμως τον δρόμο το σώμα μου κουράστηκε. Ας ξαπλώσω!" Αυτός ξαπλώνει, δεν ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιήσιμου. Αυτή, μοναχοί, είναι η τέταρτη βάση σκηνορίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός περιφερόμενος σε χωριό ή κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή δεν λαμβάνει επαρκή εκπλήρωση λιτής ή εξαισίας τροφής. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ περιφερόμενος σε χωριό ή κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή δεν έλαβα επαρκή εκπλήρωση λιτής ή εξαισίας τροφής. Το σώμα μου είναι κουρασμένο, ακατάλληλο για εργασία. Ας ξαπλώσω!" Αυτός ξαπλώνει, δεν ξεκινά ενεργητικότητα... κ.λπ... Αυτή, μοναχοί, είναι η πέμπτη βάση σκηνορίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός περιφερόμενος σε χωριό ή κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή λαμβάνει επαρκή εκπλήρωση λιτής ή εξαισίας τροφής. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ περιφερόμενος σε χωριό ή κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή έλαβα επαρκή εκπλήρωση λιτής ή εξαισίας τροφής. Το σώμα μου είναι βαρύ, ακατάλληλο για εργασία, σαν να είναι γεμάτο φασόλια, θα έλεγα. Ας ξαπλώσω!" Αυτός ξαπλώνει, δεν ξεκινά ενεργητικότητα... κ.λπ... Αυτή, μοναχοί, είναι η έκτη βάση σκηνορίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό έχει εγερθεί μια μικρή ασθένεια. Αυτός σκέφτεται: "Αυτή η μικρή ασθένεια έχει εγερθεί σε μένα· υπάρχει λόγος να ξαπλώσω. Ας ξαπλώσω!" Αυτός ξαπλώνει, δεν ξεκινά ενεργητικότητα... κ.λπ... Αυτή, μοναχοί, είναι η έβδομη βάση σκηνορίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχει αναρρώσει από ασθένεια, πρόσφατα αναρρωμένος από την αρρώστια. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ έχω αναρρώσει από ασθένεια, πρόσφατα αναρρωμένος από την αρρώστια. Το σώμα μου είναι αδύναμο, ακατάλληλο για εργασία. Ας ξαπλώσω!" Αυτός ξαπλώνει, δεν ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιήσιμου. Αυτή, μοναχοί, είναι η όγδοη βάση σκηνής. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι οκτώ βάσεις σκηνής.

«Αυτές οι οκτώ, μοναχοί, είναι οι βάσεις ενεργητικότητας. Ποιες οκτώ; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχει εργασία να κάνει. Αυτός σκέφτεται: "Θα έχω εργασία να κάνω. Κάνοντας όμως την εργασία δεν είναι εύκολο να προσέχω τη διδασχή των Βουδών. Ας ξεκινήσω λοιπόν εκ των προτέρων ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιήσιμου!" Αυτός ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιήσιμου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πρώτη βάση ενεργητικότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχει κάνει εργασία. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ έκανα εργασία. Κάνοντας όμως την εργασία δεν μπόρεσα να προσέχω τη διδασχή των Βουδών. Ας ξεκινήσω ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιήσιμου". Αυτός ξεκινά ενεργητικότητα. Αυτή, μοναχοί, είναι η δεύτερη βάση ενεργητικότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχει δρόμο να διανύσει. Αυτός σκέφτεται: "Θα έχω δρόμο να διανύσω. Διανύοντας όμως τον δρόμο δεν είναι εύκολο να προσέχω τη διδασχή των Βουδών. Ας ξεκινήσω ενεργητικότητα... κ.λπ... Αυτή, μοναχοί, είναι η τρίτη βάση ενεργητικότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχει διανύσει δρόμο. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ διένυσα δρόμο. Διανύοντας όμως τον δρόμο δεν μπόρεσα να προσέχω τη διδασχή των Βουδών. Ας ξεκινήσω ενεργητικότητα... κ.λπ... Αυτή, μοναχοί, είναι η τέταρτη βάση ενεργητικότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός περιφερόμενος σε χωριό ή κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή δεν λαμβάνει επαρκή εκπλήρωση λιτής ή εξαισίας τροφής. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ περιφερόμενος σε χωριό ή κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή δεν έλαβα επαρκή εκπλήρωση λιτής ή εξαισίας τροφής. Το σώμα μου είναι ελαφρύ, κατάλληλο για εργασία. Ας ξεκινήσω ενεργητικότητα... κ.λπ... Αυτή, μοναχοί, είναι η πέμπτη βάση ενεργητικότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός περιφερόμενος σε χωριό ή κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή λαμβάνει επαρκή εκπλήρωση λιτής ή εξαισίας τροφής. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ περιφερόμενος σε χωριό ή κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή έλαβα επαρκή εκπλήρωση λιτής ή εξαισίας τροφής. Το σώμα μου είναι δυνατό, κατάλληλο για εργασία. Ας ξεκινήσω ενεργητικότητα... κ.λπ... Αυτή, μοναχοί, είναι η έκτη βάση ενεργητικότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό έχει εγερθεί μια μικρή ασθένεια. Αυτός σκέφτεται: "Αυτή η μικρή ασθένεια έχει εγερθεί σε μένα. Είναι όμως δυνατόν η ασθένειά μου να επιδεινωθεί. Ας ξεκινήσω λοιπόν εκ των προτέρων

ενεργητικότητα... κ.λπ... Αυτή, μοναχοί, είναι η έβδομη αιτία ενεργητικότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχει αναρρώσει από ασθένεια, πρόσφατα αναρρωμένος από την αρρώστια. Αυτός σκέφτεται: "Εγώ έχω αναρρώσει από ασθένεια, πρόσφατα αναρρωμένος από την αρρώστια. Είναι όμως δυνατόν η ασθένειά μου να επιστρέψει. Ας ξεκινήσω λοιπόν εκ των προτέρων ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματωμένου!" Αυτός ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματωμένου. Αυτή, μοναχοί, είναι η όγδοη αιτία ενεργητικότητας. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι οκτώ αιτίες ενεργητικότητας». Δέκατη.

Το κεφάλαιο για τα ζεύγη, τρίτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο πίστεις, δύο αναμνήσεις του θανάτου, δύο τελειότητες και επιπλέον· Επιθυμία, αρκετά, παρακμή, αιτίες οκνηρίας και ενεργητικότητας.

4. Το κεφάλαιο για τη μνήμη

1. Η ομιλία για τη μνήμη και την ενσυνειδητότητα

81. «Όταν δεν υπάρχει μνήμη και ενσυνειδητότητα, μοναχοί, για τον αποτυχημένο στη μνήμη και ενσυνειδητότητα, η ντροπή και ο ηθικός φόβος έχουν καταστραμμένη κοντινή αιτία. Όταν δεν υπάρχει ντροπή και ηθικός φόβος, για τον αποτυχημένο στη ντροπή και τον ηθικό φόβο, η αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία. Όταν δεν υπάρχει αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, για τον αποτυχημένο στην αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, η ηθική έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία. Όταν δεν υπάρχει ηθική, για τον αποτυχημένο στην ηθική, η ορθή αυτοσυγκέντρωση έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία. Όταν δεν υπάρχει ορθή αυτοσυγκέντρωση, για τον αποτυχημένο στην ορθή αυτοσυγκέντρωση, η γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία. Όταν δεν υπάρχει γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, για τον αποτυχημένο στη γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, η αποστασιοποίηση και το μη πάθος έχουν καταστραμμένη κοντινή αιτία. Όταν δεν υπάρχει αποστασιοποίηση και μη πάθος, για τον αποτυχημένο στην αποστασιοποίηση και το μη πάθος, η γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία. Όπως, μοναχοί, ένα δέντρο αποτυχημένο σε κλαδιά και φύλλα. Σε αυτό ούτε ο εξωτερικός φλοιός φτάνει στην εκπλήρωση, ούτε ο εσωτερικός φλοιός... ούτε ο σομφός... ούτε ο πυρήνας φτάνει στην εκπλήρωση. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν δεν υπάρχει μνήμη και ενσυνειδητότητα, για τον αποτυχημένο στη μνήμη και ενσυνειδητότητα, η ντροπή και ο ηθικός φόβος έχουν καταστραμμένη κοντινή αιτία· όταν δεν υπάρχει ντροπή και ηθικός φόβος, για τον αποτυχημένο στη ντροπή και τον ηθικό φόβο έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία... κ.λπ... η γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης.

«Όταν υπάρχει μνήμη και ενσυνειδητότητα, μοναχοί, για τον τέλειο στη μνήμη και ενσυνειδητότητα, η ντροπή και ο ηθικός φόβος έχουν τέλεια κοντινή αιτία. Όταν υπάρχει ντροπή και ηθικός φόβος, για τον τέλειο στη ντροπή και τον ηθικό φόβο, η αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων έχει τέλεια κοντινή αιτία. Όταν υπάρχει αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, για τον τέλειο στην αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, η ηθική έχει τέλεια κοντινή αιτία. Όταν υπάρχει ηθική, για τον τέλειο στην ηθική, η ορθή αυτοσυγκέντρωση έχει τέλεια κοντινή αιτία. Όταν υπάρχει ορθή αυτοσυγκέντρωση, για τον τέλειο στην ορθή αυτοσυγκέντρωση, η γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι έχει τέλεια κοντινή αιτία. Όταν υπάρχει γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, για τον τέλειο στη γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, η αποστασιοποίηση και το μη πάθος έχουν τέλεια κοντινή αιτία. Όταν υπάρχει αποστασιοποίηση και μη πάθος, για τον τέλειο στην αποστασιοποίηση και το μη πάθος, η γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης έχει τέλεια κοντινή αιτία. Όπως, μοναχοί, ένα δέντρο τέλειο σε κλαδιά και φύλλα. Σε αυτό ο εξωτερικός φλοιός φτάνει στην εκπλήρωση, ο εσωτερικός φλοιός... ούτε ο σομφός... ο πυρήνας φτάνει στην εκπλήρωση. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν υπάρχει μνήμη και ενσυνειδητότητα, για τον τέλειο στη μνήμη και ενσυνειδητότητα, η ντροπή και ο ηθικός φόβος έχουν τέλεια κοντινή αιτία· όταν υπάρχει ντροπή και ηθικός φόβος, για τον τέλειο στη ντροπή και τον ηθικό φόβο έχει τέλεια κοντινή αιτία... κ.λπ... η γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τον Πουννίγια

82. Τότε ο σεβάσμιος Πουννίγια πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Πουννίγια είπε στον Ευλογημένο: «Ποια είναι, σεβάσμιε κύριε, η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικές φορές στον Τατχάγκατα έρχεται η διδαχή της Διδασκαλίας, και μερικές φορές δεν έρχεται;» «Ένας μοναχός, Πουννίγια, έχει πίστη, αλλά δεν είναι επισκέπτης· τότε στον Τατχάγκατα δεν έρχεται η διδαχή της Διδασκαλίας. Όταν όμως, Πουννίγια, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι επισκέπτης· έτσι στον Τατχάγκατα έρχεται η διδαχή της Διδασκαλίας. Ένας μοναχός, Πουννίγια, έχει πίστη και είναι επισκέπτης, αλλά δεν υπηρετεί... κ.λπ... υπηρετεί, αλλά δεν ρωτάει διεξοδικά... ρωτάει διεξοδικά, αλλά δεν ακούει τη Διδασκαλία με προσεκτικό αυτί... ακούει τη Διδασκαλία με προσεκτικό αυτί, αλλά αφού ακούσει δεν διατηρεί τη Διδασκαλία... αφού ακούσει διατηρεί τη Διδασκαλία, αλλά δεν εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε... εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε, αλλά γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία δεν ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία. Τόσο καιρό στον Τατχάγκατα δεν έρχεται η διδαχή της Διδασκαλίας.

«Όταν όμως, Πουννίγια, ένας μοναχός έχει πίστη και είναι επισκέπτης και υπηρετεί και ρωτάει διεξοδικά και ακούει τη Διδασκαλία με προσεκτικό αυτί και αφού ακούσει διατηρεί τη Διδασκαλία και εξετάζει το νόημα των διδασκαλιών που διατήρησε και γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία· έτσι στον Τατχάγκατα έρχεται η διδαχή της Διδασκαλίας. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, Πουννίγια, προικισμένη η διδαχή της Διδασκαλίας στον Τατχάγκατα γίνεται απολύτως εμπνευσμένη». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τη ρίζα

83. «Αν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'ποια είναι η ρίζα, φίλε, όλων των φαινομένων, ποια είναι η προέλευση όλων των φαινομένων, ποια είναι η έγερση όλων των φαινομένων, ποιο είναι το καταφύγιο όλων των φαινομένων, ποιο είναι το επικεφαλής όλων των φαινομένων, ποια είναι η κυριαρχία όλων των φαινομένων, ποιο είναι το ανώτερο όλων των φαινομένων, ποια είναι η ουσία όλων των φαινομένων;' όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, πώς θα απαντούσατε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές;» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται».

«Τότε λοιπόν, μοναχοί, θα σας διδάξω. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Αν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'ποια είναι η ρίζα, φίλε, όλων των φαινομένων, ποια είναι η προέλευση όλων των φαινομένων, ποια είναι η έγερση όλων των φαινομένων, ποιο είναι το καταφύγιο όλων των φαινομένων, ποιο είναι το επικεφαλής όλων των φαινομένων, ποια είναι η κυριαρχία όλων των φαινομένων, ποιο είναι το ανώτερο όλων των φαινομένων, ποια είναι η ουσία όλων των φαινομένων;' όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι - 'η θέληση είναι η ρίζα, φίλε, όλων των φαινομένων, η προσοχή είναι η προέλευση όλων των φαινομένων, η επαφή είναι η έγερση όλων των φαινομένων, το αίσθημα είναι το καταφύγιο όλων των φαινομένων, η αυτοσυγκέντρωση είναι το επικεφαλής όλων των φαινομένων, η μνήμη είναι η κυριαρχία όλων των φαινομένων, η σοφία είναι το ανώτερο όλων των φαινομένων, η απελευθέρωση είναι η ουσία όλων των φαινομένων.' Όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον κλέφτη

84. «Προικισμένος με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, ένας μεγάλος ληστής γρήγορα καταστρέφεται, δεν έχει μακρά διάρκεια. Με ποιες οκτώ; Χτυπάει αυτόν που δεν χτυπάει, παίρνει τα πάντα χωρίς να αφήνει τίποτα, σκοτώνει γυναίκα, βιάζει κοπέλα, ληστεύει αναχωρητή, ληστεύει το βασιλικό θησαυροφυλάκιο, διαπράττει εγκλήματα πολύ κοντά, και δεν είναι επιδέξιος στην απόκρυψη. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μεγάλος ληστής γρήγορα καταστρέφεται, δεν έχει μακρά διάρκεια.

«Προικισμένος με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, ένας μεγάλος ληστής δεν καταστρέφεται γρήγορα, έχει μακρά διάρκεια. Με ποιες οκτώ; Δεν χτυπάει αυτόν που δεν χτυπάει, δεν παίρνει τα πάντα χωρίς να αφήνει τίποτα, δεν σκοτώνει γυναίκα, δεν βιάζει κοπέλα, δεν ληστεύει αναχωρητή, δεν ληστεύει το βασιλικό θησαυροφυλάκιο, δεν διαπράττει εγκλήματα πολύ κοντά, και είναι επιδέξιος στην απόκρυψη. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μεγάλος ληστής δεν καταστρέφεται γρήγορα, έχει μακρά διάρκεια». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον ασκητή

85. «Ασκητής», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. «Βραχμάνος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. «Γνώστης», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. «Θεραπευτής», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. «Χωρίς ρύπο», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. «Αμόλυντος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. «Γνωστικός», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. «Απελευθερωμένος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου».

«Αυτό που πρέπει να επιτευχθεί από τον ασκητή, από τον βραχμάνο που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή· αυτό που πρέπει να επιτευχθεί από τον γνώστη, το ανυπέρβλητο από τον θεραπευτή.

«Αυτό που πρέπει να επιτευχθεί από αυτόν που είναι χωρίς ρύπο, από τον αμόλυντο που κατέχει καθαρότητα· αυτό που πρέπει να επιτευχθεί από τον γνωστικό, το ανυπέρβλητο από τον απελευθερωμένο.

«Εγώ, νικητής της μάχης, απελευθερωμένος, απελευθερώνω από τα δεσμά· είμαι ελέφαντας υπέρτατα δαμασμένος, ο πέραν της άσκησης, έχων επιτύχει το τελικό Νιμπάνα». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τη φήμη

86. Κάποτε ο Ευλογημένος περιπλανιόταν στους Κοσάλα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών και έφτασε σε ένα βραχμανικό χωριό των Κοσάλα που ονομαζόταν Ισχανάνγκαλα. Εκεί ο Ευλογημένος διέμενε στην Ισχανάνγκαλα, στο δασώδες άλσος της Ισχανάνγκαλα. Οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες της Ισχανάνγκαλα άκουσαν - «Ο ασκητής Γκόταμα, γιος των Σάκυα, που αναχώρησε από την οικογένεια των Σάκυα, έφτασε στην Ισχανάνγκαλα και διαμένει στην Ισχανάνγκαλα, στο δασώδες άλσος της Ισχανάνγκαλα. Και για αυτόν τον αξιότιμο Γκόταμα έχει διαδοθεί αυτή η καλή φήμη: 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άγιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος... κ.λπ... Είναι πράγματι καλό να δει κανείς τέτοιους Άγιους'».

Τότε οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες της Ισχανάνγκαλα, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, παίρνοντας άφθονη στερεά και μαλακή τροφή, πήγαν στο δασώδες άλσος της Ισχανάνγκαλα· αφού πλησίασαν, στάθηκαν στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας με δυνατές φωνές και μεγάλες κραυγές. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Νάγκιτα ήταν ο συνοδός του Ευλογημένου. Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Νάγκιτα: «Ποιοι είναι αυτοί, Νάγκιτα, με τις δυνατές φωνές και τις μεγάλες κραυγές, σαν ψαράδες σε αρπαγή ψαριών, θα έλεγα;» «Αυτοί, σεβάσμιε κύριε, είναι οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες της Ισχανάνγκαλα, που παίρνοντας άφθονη στερεά και μαλακή τροφή, στέκονται στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας για τον ίδιο τον Ευλογημένο και την Κοινότητα των μοναχών». «Μη με συναντήσει η φήμη, Νάγκιτα, και μη με συναντήσει η φήμη. Όποιος, Νάγκιτα, δεν αποκτά κατά βούληση, δεν αποκτά χωρίς δυσκολία, δεν αποκτά χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης,

την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης, που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο. Αυτός θα συναινούσε σε εκείνη την ακάθαρτη ευτυχία, την ευτυχία της υπνηλίας, την ευτυχία του υλικού κέρδους, της τιμής και της φήμης».

«Ας αποδεχθεί τώρα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος. Ας αποδεχθεί ο Καλότυχος. Τώρα είναι ο χρόνος για αποδοχή, σεβάσμιε κύριε, του Ευλογημένου. Όπου κι αν πάει τώρα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος, προς τα εκεί θα κλίνουν οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες, οι κάτοικοι των κωμοπόλεων και οι κάτοικοι της υπαίθρου. Όπως, σεβάσμιε κύριε, όταν ο ουρανός βρέχει με μεγάλες σταγόνες, τα νερά κυλούν κατά την κλίση· ακριβώς έτσι, σεβάσμιε κύριε, όπου κι αν πάει τώρα ο Ευλογημένος, προς τα εκεί θα κλίνουν οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες, οι κάτοικοι των κωμοπόλεων και οι κάτοικοι της υπαίθρου. Για ποιο λόγο; Διότι πράγματι, σεβάσμιε κύριε, τέτοια είναι η ηθική και η σοφία του Ευλογημένου».

«Μη με συναντήσει η φήμη, Νάγκιτα, και μη με συναντήσει η φήμη. Όποιος, Νάγκιτα, δεν αποκτά κατά βούληση, δεν αποκτά χωρίς δυσκολία, δεν αποκτά χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης, που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο. Αυτός θα συναινούσε σε εκείνη την ακάθαρτη ευτυχία, την ευτυχία της υπνηλίας, την ευτυχία του υλικού κέρδους, της τιμής και της φήμης.

«Ακόμη και μερικές θεότητες, Νάγκιτα, δεν αποκτούν κατά βούληση, δεν αποκτούν χωρίς δυσκολία, δεν αποκτούν χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης, που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο. Και σε εσάς επίσης, Νάγκιτα, που συγκεντρώνεστε και συναθροίζεστε, διαμένοντας αφοσιωμένοι στην κοινωνική συναναστροφή, έρχεται έτσι η σκέψη: 'Πράγματι αυτοί οι σεβάσμιοι δεν αποκτούν κατά βούληση, δεν αποκτούν χωρίς δυσκολία, δεν αποκτούν χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης, που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο. Που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης. Διότι πράγματι αυτοί οι σεβάσμιοι μου συγκεντρώνονται και συναθροίζονται, διαμένοντας αφοσιωμένοι στην κοινωνική συναναστροφή'».

«Εδώ εγώ, Νάγκιτα, βλέπω μοναχούς να γελούν δυνατά αμοιβαία και να παίζουν με το σκούντημα των δακτύλων. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Πράγματι αυτοί οι σεβάσμιοι δεν αποκτούν κατά βούληση, δεν αποκτούν χωρίς δυσκολία, δεν αποκτούν χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης, που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο. Που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης. Διότι έτσι αυτοί οι σεβάσμιοι γελούν δυνατά αμοιβαία και παίζουν με το σκούντημα των δακτύλων'.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω μοναχούς, αφού φάνε όσο θέλουν μέχρι να γεμίσει η κοιλιά τους, να διαμένουν αφοσιωμένοι στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Πράγματι αυτοί οι σεβάσμιοι δεν αποκτούν κατά βούληση, δεν αποκτούν χωρίς δυσκολία, δεν αποκτούν χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης, που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο. Που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης. Διότι έτσι αυτοί οι σεβάσμιοι, αφού φάνε όσο θέλουν μέχρι να γεμίσει η κοιλιά τους, διαμένουν αφοσιωμένοι στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας'.

«Εδώ εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν μοναχό που διαμένει κοντά σε χωριό να κάθεται αυτοσυγκεντρωμένος. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Τώρα αυτόν τον σεβάσμιο θα τον εξυπηρετήσει ο επιστάτης του μοναστηριού ή ο δόκιμος. Θα τον αποσπάσει από εκείνη την αυτοσυγκέντρωση'. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, δεν είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή κοντά σε χωριό.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν δασόβιο μοναχό να κάθεται στο δάσος νυστάζοντας. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Τώρα αυτός ο σεβάσμιος, αφού απομακρύνει αυτή την κούραση του ύπνου, θα στρέψει τον νου στην αντίληψη του δάσους με ενότητα'. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή στο δάσος.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν δασόβιο μοναχό να κάθεται στο δάσος μη αυτοσυγκεντρωμένος. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Τώρα αυτός ο σεβάσμιος είτε θα αυτοσυγκεντρώσει τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου, είτε θα διαφυλάξει τον αυτοσυγκεντρωμένο νου'. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή στο δάσος.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν δασόβιο μοναχό να κάθεται στο δάσος αυτοσυγκεντρωμένος. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Τώρα αυτός ο σεβάσμιος είτε θα απελευθερώσει τον μη απελευθερωμένο νου, είτε θα διαφυλάξει τον απελευθερωμένο νου'. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή στο δάσος.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν μοναχό που διαμένει κοντά σε χωριό, αποδέκτη των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτός, επιθυμώντας εκείνο το υλικό κέρδος, την τιμή και τη φήμη, εγκαταλείπει την απομόνωση, εγκαταλείπει τα απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση· αφού πάει σε χωριά, κωμοπόλεις και βασιλικές πρωτεύουσες, εγκαθίσταται. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, δεν είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή κοντά σε χωριό.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν δασόβιο μοναχό, αποδέκτη των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτός, αφού αποβάλλει εκείνο το υλικό κέρδος, την τιμή και τη φήμη, δεν εγκαταλείπει την απομόνωση, δεν εγκαταλείπει τα απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον

μοναχό για τη διαμονή στο δάσος.

Όταν εγώ, Νάγκιτα, ταξιδεύοντας στον κεντρικό δρόμο δεν βλέπω κανέναν μπροστά ή πίσω, νιώθω άνετα, Νάγκιτα, εκείνη τη στιγμή, ακόμη και για αφόδευση και ούρηση». Έκτο.

7. Η ομιλία για την αναποδογύριση του κύπελλου

87. «Με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένου ενός λαϊκού ακολούθου, αν επιθυμεί η Κοινότητα θα μπορούσε να αναποδογυρίσει το κύπελλο. Με ποιες οκτώ; Επιδιώκει υλική απώλεια για τους μοναχούς, επιδιώκει βλάβη για τους μοναχούς, επιδιώκει τη μη κατοικία για τους μοναχούς, υβρίζει και χλευάζει τους μοναχούς, προκαλεί διχόνοια μεταξύ των μοναχών, επικρίνει τον Βούδα, επικρίνει τη Διδασκαλία, επικρίνει την Κοινότητα. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένου ενός λαϊκού ακολούθου, αν επιθυμεί η Κοινότητα θα μπορούσε να αναποδογυρίσει το κύπελλο.

«Με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένου ενός λαϊκού ακολούθου, αν επιθυμεί η Κοινότητα θα μπορούσε να στήσει όρθιο το κύπελλο. Με ποιες οκτώ; Δεν επιδιώκει υλική απώλεια για τους μοναχούς, δεν επιδιώκει βλάβη για τους μοναχούς, δεν επιδιώκει τη μη κατοικία για τους μοναχούς, δεν υβρίζει και χλευάζει τους μοναχούς, δεν προκαλεί διχόνοια μεταξύ των μοναχών, επαινεί τον Βούδα, επαινεί τη Διδασκαλία, επαινεί την Κοινότητα. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένου ενός λαϊκού ακολούθου, αν επιθυμεί η Κοινότητα θα μπορούσε να στήσει όρθιο το κύπελλο». Έβδομη.

8. Η ομιλία για αυτό που πρέπει να ανακοινωθεί ως δυσπιστία

88. «Για έναν μοναχό προικισμένο με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, αν επιθυμούν οι λαϊκοί ακόλουθοι θα μπορούσαν να εκφράσουν δυσπιστία. Με ποιες οκτώ; Επιδιώκει υλική απώλεια για τους λαϊκούς, επιδιώκει βλάβη για τους λαϊκούς, υβρίζει και χλευάζει τους λαϊκούς, προκαλεί διχόνοια μεταξύ των λαϊκών, επικρίνει τον Βούδα, επικρίνει τη Διδασκαλία, επικρίνει την Κοινότητα, και τον βλέπουν σε ακατάλληλο τόπο. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, για έναν μοναχό προικισμένο, αν επιθυμούν οι λαϊκοί ακόλουθοι θα μπορούσαν να εκφράσουν δυσπιστία.

«Για έναν μοναχό προικισμένο με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, αν επιθυμούν οι λαϊκοί ακόλουθοι θα μπορούσαν να εκφράσουν πεποίθηση. Με ποιες οκτώ; Δεν επιδιώκει υλική απώλεια για τους λαϊκούς, δεν επιδιώκει βλάβη για τους λαϊκούς, δεν υβρίζει και χλευάζει τους λαϊκούς, δεν προκαλεί διχόνοια μεταξύ των λαϊκών, επαινεί τον Βούδα, επαινεί τη Διδασκαλία, επαινεί την Κοινότητα, και τον βλέπουν σε κατάλληλο τόπο. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, για έναν μοναχό προικισμένο, αν επιθυμούν οι λαϊκοί ακόλουθοι θα μπορούσαν να εκφράσουν πεποίθηση». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τη συμφιλίωση

89. «Για έναν μοναχό προικισμένο με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, αν επιθυμεί η Κοινότητα θα μπορούσε να κάνει νομική πράξη συμφιλίωσης. Με ποιες οκτώ; Επιδιώκει υλική απώλεια για τους λαϊκούς, επιδιώκει βλάβη για τους λαϊκούς, υβρίζει και χλευάζει τους λαϊκούς, προκαλεί διχόνοια μεταξύ των λαϊκών, επικρίνει τον Βούδα, επικρίνει τη Διδασκαλία, επικρίνει την Κοινότητα, και δεν τηρεί τη δίκαιη

υπόσχεση προς τους λαϊκούς. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, για έναν μοναχό προικισμένο, αν επιθυμεί η Κοινότητα θα μπορούσε να κάνει νομική πράξη συμφιλίωσης.

«Για έναν μοναχό προικισμένο με οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, αν επιθυμεί η Κοινότητα θα μπορούσε να ανακαλέσει τη νομική πράξη συμφιλίωσης. Με ποιες οκτώ; Δεν επιδιώκει υλική απώλεια για τους λαϊκούς, δεν επιδιώκει βλάβη για τους λαϊκούς, δεν υβρίζει και χλευάζει τους λαϊκούς, δεν προκαλεί διχόνοια μεταξύ των λαϊκών, επαινεί τον Βούδα, επαινεί τη Διδασκαλία, επαινεί την Κοινότητα, και τηρεί τη δίκαιη υπόσχεση προς τους λαϊκούς. Με αυτές τις οκτώ ιδιότητες, μοναχοί, για έναν μοναχό προικισμένο, αν επιθυμεί η Κοινότητα θα μπορούσε να ανακαλέσει τη νομική πράξη συμφιλίωσης». Ένατη.

10. Η ομιλία για την κατάλληλη συμπεριφορά

90. «Από έναν μοναχό στον οποίο έχει επιβληθεί η απόφαση για ειδική αχρειότητα, μοναχοί, πρέπει να τηρείται ορθή συμπεριφορά σε οκτώ κανόνες - δεν πρέπει να δίνει πλήρη χειροτονία, δεν πρέπει να δίνει καθοδήγηση, δεν πρέπει να αναλαμβάνει δόκιμο, δεν πρέπει να αποδέχεται έγκριση ως νουθετητής γυναικών μοναχών, ακόμα και αν είναι εγκεκριμένος δεν πρέπει να νουθετεί μοναχές, δεν πρέπει να αποδέχεται καμία έγκριση της Κοινότητας, δεν πρέπει να τοποθετείται σε καμία ανώτερη θέση, και δεν πρέπει να χειροτονείται με εκείνη την αιτία. Από έναν μοναχό στον οποίο έχει επιβληθεί η απόφαση για ειδική αχρειότητα, μοναχοί, πρέπει να τηρείται ορθή συμπεριφορά σε αυτούς τους οκτώ κανόνες». Δέκατη.

Το κεφάλαιο της μνήμης, τέταρτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Με τη ρίζα του Σάτι και του Πουνίγια, με τον κλέφτη ασκητή πέμπτη.
Ο Γιάσα με την πεποίθηση στο κύπελλο, και η συμφιλίωση με τη συμπεριφορά.

5. Το κεφάλαιο για τον ασκητισμό

91-116. Τότε η λαϊκή ακόλουθος Μπότζτζα, η Σιριμά, η Παντουμά, η Σουτανά, η Μανουτζά, η Ουττάρα, η Μουττά, η Κχεμά, η Ρουτσι, η Τσουντί, η Μπιμπί, η Σουμανά, η Μάλλικα, η Τισσά, η Τισσαμάτα, η Σονά, η μητέρα της Σονά, η Κανά, η Καναμάτα, η Ουττάρα η Νανταμάτα, η Βισάκχα η μητέρα του Μιγκάρα, η λαϊκή ακόλουθος Κχουτζουττάρα, η λαϊκή ακόλουθος Σαμαβατί, η Σουππαβάσα η κόρη των Κολίγια, η λαϊκή ακόλουθος Σουπιγιά, η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα.

Το κεφάλαιο της ασκητικής ζωής, πέμπτο.

Τα δεύτερα πενήντα ολοκληρώθηκαν.

Διαδοχικές επαναλήψεις για το πάθος

117. «Για την άμεση γνώση του πάθους, μοναχοί, πρέπει να αναπτυχθούν οκτώ φαινόμενα. Ποιες οκτώ; Ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση - για την

άμεση γνώση του πάθους, μοναχοί, πρέπει να αναπτυχθούν αυτά τα οκτώ φαινόμενα».

118. «Για την άμεση γνώση του πάθους, μοναχοί, πρέπει να αναπτυχθούν οκτώ φαινόμενα. Ποιες οκτώ; Αντιλαμβανόμενος εσωτερικά τις υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές περιορισμένες, όμορφες ή άσχημες. «Υπερβαίνοντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Αντιλαμβανόμενος εσωτερικά τις υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές απεριόριστες, όμορφες ή άσχημες. «Υπερβαίνοντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές περιορισμένες, όμορφες ή άσχημες. «Υπερβαίνοντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές απεριόριστες, όμορφες ή άσχημες. «Υπερβαίνοντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Μη αντιλαμβανόμενος εσωτερικά υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές μπλε, με μπλε χρώμα, με μπλε εμφάνιση, με μπλε λάμψη· κίτρινες, με κίτρινο χρώμα... κ.λπ... κόκκινες, με κόκκινο χρώμα... κ.λπ... λευκές, με λευκό χρώμα... κ.λπ... με λευκή λάμψη. «Υπερβαίνοντάς τες, γνωρίζω, βλέπω» - έχει αυτή την αντίληψη. Για την άμεση γνώση του πάθους, μοναχοί, πρέπει να αναπτυχθούν αυτά τα οκτώ φαινόμενα».

119. «Για την άμεση γνώση του πάθους, μοναχοί, πρέπει να αναπτυχθούν οκτώ φαινόμενα. Ποιες οκτώ; Ένας υλικός βλέπει υλικές μορφές· εσωτερικά μη αντιλαμβανόμενος υλικές μορφές βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές· είναι αφοσιωμένος μόνο στο ωραίο· με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει· έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει· έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος «δεν υπάρχει τίποτε», έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει· έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει· έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει - Για την άμεση γνώση του πάθους, μοναχοί, πρέπει να αναπτυχθούν αυτά τα οκτώ φαινόμενα».

120-146. «Για την πλήρη κατανόηση του πάθους, μοναχοί... κ.λπ... για την πλήρη εξάλειψη... για την εγκατάλειψη... για την εξάλειψη... για την παρακμή... για το μη πάθος... για την παύση... για την απόρριψη... για την παραίτηση... κ.λπ... πρέπει να αναπτυχθούν αυτά τα οκτώ φαινόμενα».

147-626. «Του μίσους... κ.λπ... της αυταπάτης... της οργής... της εχθρότητας... της περιφρόνησης... της θρασύτητας... της ζήλιας... της τσιγκουνιάς... της απάτης... της δολιότητας... της ισχυρογνωμοσύνης... της αντιζηλίας... της αλαζονείας... της υπεροψίας... της ματαιότητας... της αμέλειας για την άμεση γνώση... κ.λπ... για την πλήρη κατανόηση... για την πλήρη εξάλειψη... για την εγκατάλειψη... για την εξάλειψη... για την παρακμή... για το μη πάθος... για την παύση... για την απόρριψη... για την παραίτηση... κ.λπ... πρέπει να αναπτυχθούν αυτά τα οκτώ φαινόμενα».

Τέλος της συντόμευσης της λαγνείας.

Τέλος του κειμένου των οκτάδων.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών. 08. Το βιβλίο των οκτώ. 2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org